

A MAGYAR TOLVAJNYELV SZÓTÁRA

ÖSSZEÁLLITOTTA

SZIRMAY ISTVÁN

„A REND“ MUNKATÁRSA

BEVEZETŐ TANULMÁNNYAL ELLÁTTA

DR. BALASSA JÓZSEF

A „MAGYAR NYELVŐR“ SZERKESZTŐJE



BÉTA IRODALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KIADÁSA
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 43. SZÁM (ROYAL ÉPÜLET)

5733502

AZ UJSÁG

előfizetői

kedvezményes áron kapják

a

BÉTA IRODALMI R.-T.

minden kiadványát

IV.

M 255. 757

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

1070

LELTÁRI SZÁM 69.

R
2

1990 -03- 21

Hungária Hirláphyomda R.-T. Budapest

A magyar tolvajnyelvről.

Irta : Dr. Balassa József.

I.

Minden társadalmi osztálynak, foglalkozási ágának, összetartó csoportnak megvan a maga külön nyelve, mely egyes szavakban, fordulatokban, szólás-módokban eltér a köznyelvtől; a más csoportbeliek nem ismerik, gyakran meg sem értik ezeket a sajátos kifejezéseket. Gondoljunk csak a színház, a szerkesztőségek, az orvosok, ügyvédek, a sport, a játék vagy a különböző mesterségek, a katonaság szavaira. Minden új foglalkozás megtermi a maga külön nyelvét; gondoljunk a legújabbak közül csak a film, az autósport, a repülés és a rádió új szavaira és kifejezéseire. Ugyanaz a szó más-más jelentéssel használatos különböző ilyen csoportok körében. Ha például *operáció*-ról, *operatőr*-ről beszélünk, milyen más jelentése van a szónak, ha orvosok, filmesek vagy tőzsdések körében emlegetjük. Ezek a *csoportnyelvek* vagy *különnyelvek* (*langage spécial, Sonder-sprache*) nagyon fontosak a nyelv történetének, fejlődésének megértése szempontjából, mert hisz tulajdonképp ezekből a különnyelvekből tevődik össze, ezekből alakul ki a köznyelv. A nyelv fejlődésének ez a természetes útja: hogy a társadalom mindenféle csoportja, osztálya, köre kifejleszti a maga nyelvét.

Azonban ezeket nem választják el egymástól éles határok, mert hisz ugyanaz az egyén különböző csoportoknak lehet tagja (pl. valaki orvos és újságíró meg automobilos, a másik színész és sportkedvelő vagy zenész és ügyvéd), továbbá műveltségi köre, társadalmi helyzete különböző környezetbe helyezheti, úgyhogy tulajdonkép többféle csoportnyelv egymáshatásából alakul ki mindenkinek egyéni nyelve.

Az ember társadalmi életének e természetes következményével szemben megfigyelhetjük minden nyelv körében egyes *titkosnyelvek* (*argot*, *Geheimsprache*) keletkezését is. A titkosnyelv, az *argot* is csoportnyelv vagy különnyelv, de lényeges jellemvonása, hogy akik használják, azzal a célzattal változtatták meg az általánosan használt köznyelv szavait, kifejezéseit, hogy a be nem avatott ne értse meg, amit mondanak. Tehát a beavatottak szándékos és tudatos védelme a titkosnyelv legjellemzőbb vonása.

A titkosnyelv keletkezését nemcsak a társadalom alsóbbrendű, a bűnös élet felé hajló osztályai körében figyelhetjük meg. Igen ártatlan oka is lehet a titkosnyelv kialakulásának. Egyes kisebb csoportok, baráti társaságok, családi körök, szerelmes párok körében is kifejlődik gyakran valamiféle, az igaz, hogy rövidéletű titkosnyelv. Ezeknél fontosabb és érdekesebb titkosnyelv a *diáknyelv*, hisz ez nagyobb körre terjed s története is van, mert az egymást követő nemzedékek során él tovább. Különösen ott fejlődik erősebben s válik igazi titkosnyelvvé a diáknyelv, ahol a diákok nagyobb tömegekben élnek együtt.

A titkosnyelv legérdekesebb s legtanulságosabb fejlődését a bűnözés felé hajló vagy a bűnökkel «hivatásszerűen» foglalkozó társadalmi osztályok körében figyelhetjük meg. A tolvajok, betörők, zsebmetszők társasága természetes védelmül teremt meg s őrzi a maga titkosnyelvét. Megvolt és megvan ez min-

den nép körében s a nyelvtudomány mindenütt érdeklődéssel fordul az élőnyelvnek e «fattyúhajtásai» felé. Angolországban *slang* vagy *cant* a neve, Franciaországban *argot*, Spanyolországban *germania* vagy *jerigonza*, Hollandiában *bargoensch*, a németeknél *rotwelsch* vagy *gaunersprache* stb.* s jellemző vonásai mindenütt egyformák, mert hisz ugyanaz a társadalmi kényszer hozza létre s ugyanazok a lelki feltételek alakítják és fejlesztik. A tolvajnyelv történetét nem igen lehet visszafelé, az elmúlt századokba követni, mert hisz e nyelv természete, hogy titkos maradjon s ne foglalják írásba. A legrégebb e fajta mű, a *rotwelsch* legrégebb emléke, a XV. század elejéről való, a *Liber Vagatorum* (1510); az angol *cant*-ről szóló legrégebb munka pedig 1566-ból.** Egyes írók munkáikban felhasználták a tolvajnyelvet, így pl. Cervantes a *Don Quijote*-ban, Victor Hugo a *Nyomortak*-ban, Eugène Sue Páris rejtjelmeiben, s azóta is többen.

A tolvajnyelvnek legjellemzőbb sajátága, hogy tulajdonkép nincs külön nyelvtana s csakis a szókinés tekintetében tér el a köznyelvtől. Ragozása, mondatszerkezete teljesen ugyanaz, mint a köznyelvé, titkossá csakis az teszi, hogy a szavaknak egy nagy részét a köznyelvtől eltérő jelentésben használja, s hogy sok olyan szava van, amelyet a köznyelv nem

* A tolvajnyelvnek igen gazdag külföldi irodalmából a következőket említjük meg: M. Schwob et G. Guieysse. *Étude sur l'argot français*. Paris, 1889. — L. Sainéan. *L'argot ancien*. Paris, 1907. — A. Niceforo. *Le Génie de l'argot*. Paris, 1912. — Jean la Rue. *Dictionnaire d'Argot*. Paris. — The Slang Dictionary. London, 1870. — Fr. Kluge. *Rotwelsch. Quellen und Wortschatz der Gaunersprache und der verwandten Geheimsprachen*. Strassburg, 1901. — Dr. L. Günther. *Die deutsche Gaunersprache und verwandte Geheim- und Berufssprachen*. Leipzig, 1919. — Jagle. *Die Geheimsprachen bei den Slaven*. Wien, Akademie der Wissenschaften, 1895.

** Thomas Harman. *Caveat or Warening for Common Cursetors vulgarly called Vagabones*.

ismer. Tehát tulajdonkép csak a szókincs különbsége választja el a tolvajnyelvet az illető köznyelvtől. A szókincs alkotó elemeit tekintve a tolvajnyelvek mindenütt teljesen egyező sajátosságokat mutatnak. Szókincse kétféle elemből alakul: eredeti szavak és idegen elemek. Az eredeti szókincs azáltal válik titkossá, hogy az egyes szavakat megváltoztatott alakban vagy jelentéssel használják, vagy pedig az ismert szavakból alakult szólások jutnak egészen eredeti, a megszokottól eltérő jelentéshez. A magyar tolvajnyelvet vizsgálva ennek számos érdekes példáját fogjuk látni. A szókincznek egy jelentékeny része minden tolvajnyelvben idegen. Tévedés az a nagyon elterjedt vélemény, hogy a tolvajnyelvek szavai legnagyobb-részt a héber nyelvből, vagy a zsidó-német vagy zsidó-lengyel zsargonból valók. A tolvajnyelv idegen elemei minden egyes nyelv körében mások és mások; mindenütt az illető nyelvvel szomszédos, s az alsó néposztállyal érintkező nyelvekből vétettek át. Sainéan, *L'argot ancien* c. kitűnő munkájában átvizsgálta a francia *argot*-t s kimutatta, hogy csaknem teljesen hiányzik belőle a német elem s az idegen elemek részben a tájnyelvekből (*patois*), részben más román nyelvekből (provanszi, spanyol, olasz) valók. A régi *argot*-ban nincs semmiféle nem-román elem s csak az ujabban találunk néhány cigány, s egy-két héber szót.* A német tolvajnyelvnek alapja szintén az eredeti szókincs, melyet átvitt, elváltoztatott jelentéssel használnak; az idegen elemnek már számottevő része való a héber, a zsidó-német és a zsidó-lengyel zsargonból és a szláv nyelvekből.

* Ez utóbbiak a következők: *dabérage*, *dabérer* (bavardage, bavardier); *goy*, *goyim*; *hamor*; *zona* (fille publique).

II.

A magyar tolvajnyelvnek csak igen kis irodalma van. Legrégibb emlékünk nemrég került elő egy, a XVIII. század végéről való kéziratos kötetben. (Majestent a Magyar Nyelvőr 1924-iki, 53. évfolyamában, 5—8. l.) Ezt az érdekes emléket itt egész terjedelmében közöljük.

Anno 1782 az Hajdú Városokban meg fogattatott bizonyos sereg vásári tolvajok között, a lopás mesterségének könnyebb üzése végett gyakoroltatni szokott némely szóknak le írása.

A vásári Tolvajoknak
költött szavai

Azoknak magyarázatja

| | |
|--------------|--------------------|
| *Fejes | Tiszt úr |
| Kútya | Hajdú |
| Tisztartó | Második főzsivány |
| Rikkantó | Katsa |
| Sógor | Német |
| Szűrholdó | Kondás |
| Pagyi | Arany |
| Nagy víz | Sokaság a vásárban |
| *Sivány | Tolvaj |
| *Perge | Kotsi vagy szekér |
| *Leves | Ezüst pénz |
| Komnyik | Orgazda |
| Rút ember | Hóhér |
| Kanafória | Akasztófa |
| *Megrúházní | Verni v. csapni |
| *Rúhi | Csapás |
| Hontírozd | Tagadd |
| *Ne haduválj | Kine kiáltsd |
| *Kígyó | Tüsző |
| Paribó | Mente |
| *Gyertyázz | Vigyázz |
| Fel tévő | Kalap |
| Fel rántó | Csizma |

| | |
|--------------------|------------------------------|
| Lábra való | Nadrág |
| *Rajzolni | Lopni |
| Szörös | Bunda |
| Koporsó | Láda |
| Piarista | Púlyka |
| Bánya | Lúd |
| Kaparó | Tyúk |
| Minden napi | Kenyér |
| Kúr | Zseb |
| Kúrozni | Zsebből lopni |
| Ördög | Lakat |
| Fasik | Téj |
| *Lobogó | Keszkenő |
| *Topánka | Bor, Pályinka |
| Topánkosodni | Részegeskedni |
| Füstölő | Pipa |
| *Púczíka | Rúha |
| Jordán | Zsidó |
| *Czaffka | K... a |
| Balék | Az úra vagy férje |
| Koszakolni | Őszve szorétani a vásárt |
| Nyalazi | Legjobb új zsvány |
| Szúszogó | Disznó |
| *Kuxi (olv. kuksi) | Vásár |
| Czoff | Egy forintos |
| Vágvány | Bitsak v. pénnacillus |
| Czaltovaj | Fizes |
| Csátsogó | Kútya |
| Paráz | Erszény nélkül pénz a zsebbe |
| Kapkodás | Kankó (Szűr) |
| Pozdorja | Gyólts vászon |
| Csengettyű | Zsebbe való óra |
| Posterium | Tömlőc |
| Kosznya | Szoknya |
| *Füles | Ló |

| | |
|-----------------|----------------------|
| Búga | Ökör |
| Letergeng | Köpenyeg |
| Szlepritska | Katona |
| Olvasó | Bilints |
| Delivator | Bitskás Tolvaj |
| Kajzer | Zsiványok kis Bírája |
| Nyalazi nyelv | Zsiványos nyelv |
| Profitorium | Vármegye kenyere |
| Puffra innya | Hitelbe innya |
| Singula | K...a |
| *Pledi | Szalagy |
| *Meg kaptúvátak | Meg fognak |
| *Gyertya ég | Vigyáznak |
| Sógor fel rántó | Stibli |
| Sógor Lábravaló | Plundra |
| Sógor kapkodás | Kaput |

Összesen 74 szót foglal magában ez a feljegyzés s ezek közül 18 a tolvajok mai nyelvében is megvan vagy teljesen egyező, vagy kissé változott jelentéssel; ezeket csillaggal jelöltük meg. A szavak túlnyomó része eredeti magyar szó, melyet átvitt jelentésben használnak. A dolgokat néha egy-egy jellemző sajátágukról nevezték el; így lett a kacsá *rikkanó*, a tyúk *kaparó*, a ló *füles*, a disznó *szuszogó*, a csizma *felrántó*, a kondás *szürhordó*, a tiszt úr *fejes*, a kenyér *minden napi*; tréfás átvitelleg *olvasó* a bilincs stb. Idegen eredetű szó nem sok van; német szó a *kajzer*, zsidó eredetű a *plédi*, cigány szavak a *rúhi*, *haduvál*, *púczi* és *kapdova*. Különös a görög-latin formájú *kanafória*, az akasztófa tréfás elnevezése; latinos formájúak még az akkori latinos műveltség hatása alatt a *delivator*, *profitorium*, *postérium*.

A magyar tolvajnyelv nyomtatott irodalmának legrégebb terméke Toronyai Károly munkája 1862-

ből: *A rablóknak, tolvajoknak és kozákoknak együtt való hamis és zavaros beszédeik*. Ebben 6 lapnyi szótár is van. 1888-ban jelent meg Berkes Kálmán rendőrfelügyelő munkája, *A tolvajélet ismertetése*; ebben is van vagy 100 szóra terjedő szótár. (A szójegyzéket közli a Mgy. Nyelvőr 26. k. 212. l.) Állítólag Nagy Pál is kiadta Győrött a mult század nyolcvanas éveiben a tolvajnyelv szótárát, ez a füzet azonban teljesen elkallódott. Komolyabb munka a magyar tolvajnyelvről csak kettő jelent meg: 1. *A magyar tolvajnyelv és szótára*. Irta és gyűjtötte Jenő Sándor és Vető Imre. Budapest. 1900. — 2. *A tolvajnyelv szótára*. Kiadja a budapesti államrendőrség főkapitányságának bünygyi osztálya. Budapest. 1911.

A magyar tolvajnyelvnek az a szótára, mely ebben a füzetben kerül az érdeklődő közönség kezébe, a mai tolvajnyelvet a lehető legteljesebben mutatja be. Szirmay István, mint rendőri riporter, személyes érintkezés és hosszabb időn át folytatott rendszeres gyűjtés alapján állította össze a tolvajnyelv szótárát. Nem dolgozott a régebbi irodalom alapján, hanem csak azt jegyezte fel, amit mint élő, használatban levő szót hallott. Tehát e szógyűjtemény alapján teljes képet kaphatunk a mai magyar tolvajnyelvről.

*

A kép, amelyet e szótár alapján a magyar tolvajnyelvről rajzolhatunk, a nyelvtudomány szempontjából is nagyon érdekes. Erre a nyelvre vonatkozólag is igaz az, amit más népek titkosnyelveiről mondottunk, hogy csakis a szókincsben tér el a köznyelvtől, de nincs külön nyelvtana: a ragozás és a mondattan semmi eltérőt nem mutat. A tolvajnyelveknek közös jellemvonása az is, hogy nem válnak el élesen az élőnyelv más rétegeitől, a nagyváros alsóbb társadalmi osztályainak nyelvétől. A *bas language*, a *ja s s z nyelv*, vagyis a nagyváros uccáinak,

kocsmáinak, mulatóhelyeinek nyelve folytonos érintkezésben van a tolvajok és zsebmetszők nyelvével; azt mondhatjuk, hogy folytonos és kölcsönös csereviszony van a kettő között s a figyelmes olvasó sok jól ismert jassz szót is talál ebben a jegyzékben.

Magában az egész szókincsben két csoportot különböztethetünk meg: az eredeti szókészletet, a magyar szavakat és a más nyelvekből átvett idegen elemeket. S mindjárt rámutathatunk a közfelfogásnak arra a tévedésére, hogy a magyar tolvajnyelv idegen, különösen német és zsidó szavak zagyva keveréke, mert ha ezt a teljes elfogulatlansággal, tisztán laikus érdeklődéssel gyűjtött szójegyzéket vizsgáljuk, ép ellenkező eredményre jutunk. A szótár, ha levonjuk a pusztá alakváltozásokat (pl. *fürol*, *firol*) s az egyes igéknek igekötős ismétléseit (*grattol—elgrattol*, *hargenol—meghargenol*) körülbelül 1000 szót tartalmaz, ezek közül kb. 200 német, 50 héber vagy zsidó-német, 20 cigányeredetű, ehhez számíthatunk még 30 más nyelvből való vagy ismeretlen eredetű idegen szót, tehát az idegen elem kb. 30%-a az egész szókészletnek s evvel szemben 70% az eredeti magyar szavak és szólások száma.

A magyar szavak értelmét vagy a jelentés vagy az alak elváltoztatása teszi titkossá. A szó jelentésének módosítása gyakran meglepően ötletes, szellemes, valóságos játék a nyelvvel; pl. *aviatikus*, aki a levegőből él, *botos* a detektív, mert nem oldalfegyverrel jár, *csomótaszító* az asztalos, *emeletes zсарu* a lovasrendőr, *pacsírta* a csendőr, *házmester* az álkulcs, *karperec* a rabbilincs, *műszaki rajzoló* az ügyes zsebtolvaj, *rövüdszivar* kistermetű ember, *szalámi* verés, *kiló* és *mázsa* a börtönben töltött hónap és év; igék: *csiszol* tanítja a tolvajságot, *csiszolódik* tanul, *becsomagolni valakit* belekeverni a bajba, *citerál fél*, *elkáposztázni* elfutni, *rajzolni*, *evezni* lopni, *horgászni*

nyitott ablakon keresztül lopni, *mázolni* verekedni, *nyaralni* küldték internálták, *zongorázni* ujjlenyomatot venni. Ez a jelentésmódosítás néha meglepő utakon jár, úgyhogy sok szó jelentésének a keletkezését nem is ismerhetjük fel. Ilyen ötletes, ugráló jelentésalakulásnak egyik példája, hogy az illemhely neve *retik* és *révai*; a *retik* a *retirád* tréfásan megcsonkított alakja, így hasonlónvá lett a német *rettig* (retek) szóhoz, már pedig a budapesti helyi ötletesség tudja, hogy a mai Révay-uca azelőtt Retek-uca (Rettig-Gasse) volt, tehát kész a tréfás átugrás *retik*-ről *révaira*. Efféle jelentésugrálás hozta létre a közszájon forgó *nimolista* és *tutista* kifejezéseket. A *nimó*, a. m. nem, semmi, a német *niemand* elferdítése, ebből lett a gyakori *-ista* képzővel a *nimolista*, rövidítve *nista*. Ellenkezője a *tutista*, a gazdag, akinek mindene van, a francia *tout* szóból: *tuti* biztos, *tutira menni* biztosra menni; összefügg még az *adut*, *atu* kártyaműszóval is.

A tréfás és szellemes jelentésalakulásoknak számos példáját nyújtják a szólások: *bekapta a legyet* baj érte; *beszaladt a csikom* jól kerestem; *beveszi a kefé*t elhiszi amit mondanak; *falat állni*, *csinálni* a bűntársról a figyelmet elvonni; *fújni a kását* hortyogni; *huzatot kapott* eltűnt; *leadni a drótot* figyelmeztetni; *magához vágni* megtapogatni a zsebet; *mellre szívni* elhinni; *meszelve van* ki van tiltva a városból; *mu-zik!* *zene!* vége van, menjünk! stb.

A szó titkossá tételének másik módja a szó alakjának elferdítése, megváltoztatása. Ebben a tekintetben is gyakran találkozunk a nyelv játsszi átalakításával. Különösen gyakori az idegen szavak tréfás, néha ötletes elferdítése a szó alakjának hasonlósága alapján. Így lesz az *adut*-ból *Adolf*, a pincérből (zahlkellner) *csálinger*, a ferblíjátékos neve *Ferkó*, a kabát (jakett) neve *jákó*, a szabó (kecske) *kecsag*, a

retikül (közszájon ridikül) *ritkó*, az iskola (schule) *sulaj*. Leggyakrabban a kicsinyítő *-i* képzővel alakul a szó új alakja, még pedig magyar és idegen szavakból egyaránt: *brili* gyémánt (v. ö. briliánt), *fenszti* (Fenster) ablak, *flüsz* (Flusspapier) cigaretta, *hári* (Haar) haj, *javcsi* javító intézet, *juti* jutalom, *klári* kloroform, *kricsmi* kocsmá, *lanyi* villanyos, *lityi* liter, *müksi* műhely, *siropli* (v. ö. paraplé) esernyő, *spíti* (Spital) kórház, *svári* (schwer) nehéz, *sveszti* (Schwester) nővér, *szini* színház, *szladi* szálloda, *szlanyi* szalonna, *uszi* uszoda, *zaci* (Versatzamt) zálogház. A szónak másféle elferdítése szülte a *zimó* (mozi), *eménk* (mienk), *eték* (tietek) szavakat.

Kétségtelen, hogy sok ismeretlen eredetű szó is a jelentés vagy alak ilyenféle elferdítésének eredménye, de nincs mindig módunkban belelátni a keletkezés titkos műhelyébe.

Az idegen szavak legnagyobb része német szó; ez természetes is, mert hisz az a társadalmi osztály, amelyből a tolvajok és zsebmeteszők legnagyobb része kikerül, Budapest külvárosainak még mindig németül beszélő lakosságával érintkezik. Továbbá a tolvajok és betörők foglalkozásával összefüggő mesterségek (lakatos, asztalos, szerelő) nyelve is tele van német szavakkal. Másrészt a szomszédos osztrák és német tolvajnyelv hatása is megfigyelhető ezeken a szavakon; különösen sok a német szó a hamiskártyások nyelvében. Ezekre a szavakra könnyen ráismer a szókincs eredete iránt érdeklődő olvasó.

A héber és zsidós német zsargon szavainak számát, mint már említettük, körülbelül 50-re tehetjük. Ezek részint a tolvajok és betörők között levő zsidók és a német tolvajnyelv útján kerültek bele. Vannak ezek között olyanok, melyeket a budapesti zsidózó köznyelv általánosan ismer, mint az *ajser*, *balbósz*, *bóher*, *gaj*, *haver*, *havrúsze*, *hóhem*, *mazli*, *miszem*

van, nekóma, tréfli stb. Ezek nem is titkos szavak, mert hisz mindenki csak a beszéd «színezésére» használja. Kevésbé ismert héber szavai a tolvajnyelvnek: *achrem* hátul, *bájesz* ház és ebből *bájesz din* törvényszéki épület, *besóherol* bezár, *hargenol* verekedik, *jájem* borraivaló, *jatt* kéz, *kajah* erős, *kovod sem* úriember, *majem* víz, *meló* munka, *melóbájesz* dologház, *mószter* besúgó, *sóher* szegény, *szóle* gazdag stb.

A cigány nyelvből átvett szavak száma nem sok: *balhé* zaj, *lárma*, *lopás*, *nagybalhé* főkapitányság, *basava* zene, *basaváz* muzsikál, *csaj* leány, *csávó* gyerek, *dadi* atya, *hadova* tolvajnyelv, *hadová* tolvajnyelven beszél, *lóve* pénz, *lugnyi* a tolvaj szeretője, *manusz* ember, *piál* iszik, *piás* részeg, *pućija* ruha, *puri* cigány, *rajcsos*, *rajzos* zsebtolvaj (*raj* tolvaj; talán ebből származik, hogy *rajzol* a. m. lop), *roma* cigány, *ruhi* verés, *ruhizni* verekedni (tréfás kapcsolatban a magyar *ruha* szóval: *ruhít szakítani* verést kapni), *spi* kocsma. Lehet, hogy az előttünk ismeretlen eredetű szavak között van még néhány cigány szó. Más idegen nyelvből csak alig egy-két szó került bele a magyar tolvajnyelvbe. Tótból való a *bratyí*, *bratyiz*, *klapec*, *srác*; latin a *skriba*, *skribál*, francia, német közvetítéssel a *finesz* (furfang) s a sport nyelvéből átvett *favorit* (ügyes betörő). A régi magyar diáknyelv szava a *brúgó* kenyér s a népnyelvből való *gürcöl* és *retyerutya*.

Végül még rá akarok mutatni a tolvajnyelvnek egy érdekes sajátosságára, a szinonímák gazdagságára. Ugyanarra a fogalomra számos szava van; minél gyakoribb valamely fogalom, annál több szó van rá s ezeknek változatos használata nagyban hozzájárul a nyelv titkossá tételéhez. E füzet II. részében fogalmi csoportok szerint összeállított szógyűjtemények erre bőséges példával szolgálnak.

I.

A magyar tolvajnyelv szótára.*

A

- abécézni**: a börtönben jelekkel érintkezni, a zárka falán keresztül jelt adni
- abdruck**: a kulcslyuk lenyomata (l. meisterstück)
- abfindolni**: összebeszélni valamire, megbeszélni valamit (pl. lopást, betörést)
- abkauf**: a hamiskártyás cin-kosa, aki szintén beül játszani
- abrak**: méreg
- abslecken**: a kártyát csúsztatni
- abslekker**: hamiskártyás, aki játék közben a kártyát csúsztatással kicseréli
- abstecher**: csavarhúzó
- achrem**: l. akrem
- adahi**: ő az!
- Adolf**: adu, atout (kártyában az atout)
- afti**: ablak (l. fenszti, nyitó)
- agler**: kocsis
- ajser (ojser)**: gazdag, sok pénze van (l. fejes, tutista, flísz)
- akrem**: hátsó, hátul (l. achrem)
- akremből**: hátulról (l. achremből)
- akremfickó**: hátsószseb, revolverseb (l. achremfickó)
- Alfonz**: selyemfiú, akit a nők tartanak ki (l. strici, májer)
- alma**: nem (l. one, nimó, da repete, simon, fiatal)
- alsóiroda (háb. u.)**: a fás vagy

* A címszó utáni rövidítések jelentése:

(háb.) = háború alatt

(háb. u.) = háború után

(komm.) = kommunizmus alatt

(komm. u.) = kommunizmus után keletkezett.

- szeneskocsi alsó része, ahová a lopott fát vagy szenet elrejtik
- altea: a hamisjátékhoz előre összerakott kártyacsomag
- alzó: egy (számnév)
- ánclizni: huszonegyezni
- andung: előérzet
- András, Andris: rendőr
- angol: kirakat, (l. englis)
- angolkék: acél
- angolratenni (komm.): megölni
- angol táncos: mellfúró (páncél-szekrény megfúrásához)
- angyalbőr: katonaruha, egyenruha
- angyalföldi: rabló, utonálló
- ansöllerolni: felöltözni
- anzágnolni: hazudni, nagyokat mondani
- ápolni (komm. u.): őrizni
- aresz: zárka, börtöncella
- átejteni: leitatni
- átgraccolni: átmaszni
- áthilirozni: kártyát kicserélni, átcsempészni
- átpasszolni: a zsákmányt átadni
- aufsóherolni: felnyitni, felfeszíteni
- aufsteig: szék
- aufstószolni: a meglopandót meglökni, hogy figyelmét ezzel elvonják
- aufsvendolni: pénzt felváltani
- auslaviren: a meglopandó helyet kiszemelni
- auslavirer: a tolvajok közül az, aki a meglopandó helyet kiszemeli és kikémleli
- auzor: kincs, értéktárgy
- aviatikus: akinek nincs foglalkozása, a levegőből él (l. járásbíró zrinyista)
- az jön!: azzal adós maradok (l. szopik)

B

- bajesz: ház
- bajeszdin: törvényszéki épület
- bajuszos: macska
- baizli: villamos
- bakesz: baka, katona (l. slapic, likasztó)
- balbósz: háziur
- balek: járatlan, hiszékeny, könnyelmű ember, áldozat, akit könnyen be lehet csapni (l. pali, veréb, spatz)
- ballhé: baj, lárma, zaj. Így nevezik az elkövetett bűntényt is (l. zri, móka, tűz)

- balhét csinálni:** lopást vagy betörést elkövetni, lármát csapni
balhézni: lármázni, kiabálni, zajt csapni
bal-spis: orgazda kocsmáros, aki a tolvajoknak rejtekhelyet ad
bambim: templom (l. jaske)
bár: álkulcs
báresz: pénz
baró: ostoba, buta (l. tahó, lüke, viccs)
barzli: villamos
basava: zene, muzsika
basavázni: muzsikálni
bátorkodom: makk (szín a kártyában)
bāzi*: nagy (l. csuda)
bázli: villamos
bé: kettő
beadni a vizet: abbahagyni valamit, elküldeni valakit (l. bemondani a vizet)
becam: tojás
bécsi jószág: aranyóra láncsal
becsomagolni valakit: belekeverni valakit a bajba (l. bemártani)
bedönteni valakit: elhitetni valakivel
bedülni valakinek: elhinni valakinek
befirolni, befürolni: becsapni
begyulladni: megijedni
begyulladt: ijedős, félénk (l. gyulladós)
begyullasztani: megijeszteni
behalandzsázni: elferdített értelmetlen beszéddel tévútra vezetni
bekáfolni: berúgni
bekaj: rablógyilkos, rablógyilkosság
bekavézni (háb. u.): berúgni
bekapta a legyet: baj érte, elérte a baj (l. öt rossz)
bekeccsölni: bevinni
beköpní: elárulni (l. bemoszerolni, elvamzolni)
belinkelni: becsapni (l. befirolni, befürolni)
belső: a szív
bemártani: belekeverni valakit a bajba, rosszat mondani valakiről (l. becsomagolni)
bemászó: tolvaj, aki ablakon, kerítésen át mászik be a meglopandó helyre
bemondani a vizet: abbahagyni valamit, elküldeni valakit (l. beadni a vizet)

* Így ejtendő ki: baazi

- bemoszerolni**: besúgni, elárulni
 (l. elvamzolni, beköpní)
- benne lenni**: részesnek lenni
 valamiben
- benne vagy!**: részes vagy! (va-
 lami bűntényben vagy zsák-
 mányban)
- bepiálni**: berúgni
- Berci**: esetlen, málészájú (l.
 nikhaj, jabranc, sekerc, sliff)
- beregő**: csengő
- berezelni**: megijedni
- besikerálni**: berúgni
- besittolni**: bevinni a rendőr-
 ségre
- be van sítolva**: fogságban
 van
- besóherolni**: bezárni, lelaka-
 tolni
- besóherolt**: bezárt, lelakatolt
- beszaladt a csíkom**: jól keres-
 tem, jól ment a dolgom
- beszliácsolni**: beismerni (l. el-
 köpní)
- betangózni**: berúgni
- betropálni**: megijedni
- betyár bútor** (háb.): a ók-mók
 (l. hubelevanc, retyerutya)
- bevenni a kefét**: elhinni
- bezenkolni**: betörni
- biboldó**: zsidó
- biller**: kutya (l. blöki, morgó)
- birbli**: pánik, tülekedés, tömeg
 (l. geruder)
- blattista**: a hamiskártyás cinko-
 sa, aki szintén leül játszani
- bláz**: cigaretta
- blechelni**: fizetni
- bleib**: gyufa
- bliccelni**: fizetés elől meg-
 szökni
- blöki**: kutya (l. biller, morgó)
- bóher**: paraszt (l. búger, prosztó,
 bugó, muccsai, bükkfagatyás)
- bokhalós** (háb.): éhes (l. flamós)
- bolond bútor** (háb.): hátizsák,
 katonai felszerelés
- boltra menni**: lopásra menni
- boszhart**: hús
- botos**: polgári rendőr, detektív
- bökni**: megkéseelni
- bökő**: kés
- bőr**: nő
- bőrbajos**: gyáva, félti a bőrét
- bőrfejú**: tűzoltó
- börgő**: konflis, egyfogatú (l.
 glaccs)
- brachis**: erőszakos, verekedő,
 bicskás (l. leffes, brusztoš)
- bratyí**: barát (l. hapsí)
- bratyizni**: barátkozni, bizal-
 maskodni (l. komázni)
- bratyó**: báty, idősebb fítestvéri
- bré**: kalap

bremzer : feszítővas
brencsalinger : főpincér
brennelve van : ki van fizetve
brenner lenni : megérteni
brennölni : fizetni
brenner Pali : akit nehéz meg-
 lopni
brili : gyémánt (l. brüller, csill.)
bringa : bicikli
brotziccer : kibic, aki maga
 nem játszik, de a játékosok
 kártyáira téteteket rak
brúgó : kenyér
brusztolni : kikezdeni, vere-
 kedni
brusztos : kötekedő, verekedő
 (l. brachis, leffes)
brutál : kilences (sláger a
 bakkaratjátékban)
brüller : gyémánt, brilliáns
 (l. brili, csill.)

buduc : apróság, értéktelen
 holmi
buga : csomag (l. ferstutz)
búgázás : alkalmi lopás, piaci
 lopás
bugázni : lopni (alkalmi lopás,
 nem hivatásszerű)
buger, bugó : paraszt (l. bóher,
 mucsai, bükkfagatyás)
bukni : rendőrségre kerülni (l.
 lebukni)
bukva van : börtönben van
bukszni : nadrág
bunyó : verés
bunyót kapni : verést kapni
bunyózni : verni, verekedni
búr : tízkoronás
burkolni : enni
bükk : ezüst forint
bükkfagatyás : paraszt (l.
 boher, bugó, buger, mucsai)

C

cafka : utcai nő, kéjnő
cafkarajzoló : zsebtolvajnő
cafkarajzos : zsebtolvajnő
cafkavágó : specialista zsebtol-
 vaj, aki csak nőket lop meg,
 főként ridikülből lop
cájg (ceig) : aranyóra
cápa : vén, csunya, házsártos nő
ceig (cájg) : aranyóra

chochem : (l. hohem)
cidri : hideg
cidrizni : fázni
cinger : telefon (l. cvink)
cink : jel
cinkelni : megjelölni
cinkelt : jelzett (rendszerint
 kártya)
cinket adni : értesítést adni (l.

leadni a drótot, sztrillázni,
trillázni)
cinket kapni: értesítést kapni
(l. drótot kapni)
cirkler: börtönőr
cirkli: a cellaajtó figyelőlyuka
citerál: fél (l. trémáz, sztrémál
begyullad)

csá: öt
csacsi víz: ásványvíz
csaj: leány
csákmákló: detektív főnök,
magasabb rangú detektív
csakó: tizkoronás
csalé: tizfilléres (nikkel)
csaléra ment: nem sikerült (l.
plühre esni, lecsúszni)
csálinger: pincér
csámalér: ötven
csapni: lopni
csaklizni: lopni
csari: vásárcsarnok
csávó: fiu
csázé: korona
cseherli: kocsmá
csehó: kávé mérés
csikk: cigaretta vagy szivar-
vég
csikos ruha: verés

* Csupolni szó mindig azt jelenti: valamiből lopni, tehát nem az egészet,
csak egy részt belőle.

citerálni: félni (l. drasálni)
cupf a .jattba!: kapd föl!
Vedd a kezedbe!
cupfolni*: lopni
cvikker: hóhér (l. talián)
cvink: telefon (l. cinger)
cvinkelni: telefonálni

Cs

csill (csili): gyémánt, briliáns
(l. brüller, brili)
csillagvizsgáló: bandzsa,
kancsal
csinálj falat!: vondd el a fi-
gyelmét! (míg meglopom)
csingó: csendőr
csirke korzó: a József-körutat
nevezik így
csiszolni: tanítani a tolvajmes-
terségre (l. okosítani)
csiszolódni: tanulni a tolvaj-
mesterséget (l. okosodni)
csiszolt: ügyes, ravasz, kita-
nult tolvaj (l. hohem)
csiszolt fiú: a tolvajvilághoz
tartozik
csiszolt freier: nem tolvaj, de
minden hájjal megkent em-
ber, aki jól ismeri a tolvajvi-
lágot (l. hohemipsze)

csókos Kristóf: tők nyolcas (a kártyában)
 csolnakos: piros nyolcas (a kártyában)
 csomótaszító: asztalos
 csónak: gőzhajó
 csórni (csórolni): lopni
 csoró ipsisze (komm.): szegény

ember (lesajnáló kifejezés, mint pl. szerencsétlen flótás)
 csőr: száj
 csuda: sok, nagy (l. bāzi)
 csuka: cipő
 csurblaj: tánciskola (l. surblaj)
 csurblizni: táncolni (l. surblizni)

D

da: négy
 dadi: atya
 dáhorog: álkulos
 dámalér: negyven
 dár, dardli: tolvajkulcs, álkulcs
 da repete!: semmi! (l. nimó, alma, simon, fiatal)
 darizni: kérni, elkérni, künyerálni
 dázé: ezüst tál vagy tálca
 Deák: ász, disznó (a kártyában)
 degesz: vastag pénztárca, amelyikben sok pénz van
 delles: ajtó (l. dőli)
 déli nyitó: kirakattolvaj
 demulálni: megverni
 dilis: bolond, bolondos, beszámíthatatlan (l. lüke)
 dilizni: bolondnak tetteti magát

diró: lakás (l. kégli)
 dísznó: szerencse
 dísznója van: szerencséje van
 dísznózik: folyton nyer (a kártyán)
 ditrich: álkulcs
 dohány: pénz
 doktor: vörös (szín a kártyában)
 doli: nő
 dolman: akasztófa
 dosztig vagyok: elegendem van, unom már (l. miszem van)
 döfi: kenyér
 dőli: ajtó (l. dellas)
 dönteni: elhitetni
 dörgés*: járás, cselekvés, teendő
 dörgölni: verni, megverni
 dörrenteni: lopni

* Ilyen kifejezésekben: ismeri a dörgést, arra van a dörgés.)

dragacsírolni: kibicelés köz-
ben lopni

dragacsoló: tolvaj kibic

drasálni: félni (l. citerálni)

drevi: fa (élőfa vagy tüzelő-
fa)

drimó: verkli

drimós: verklis

drót: értesítés

drótos: hírszerző, hírvivő

drótot kapni: értesítést kapni,
megtudni (l. cinket kapni)

drum: nagy

dugálni: énekelni

dugó: kistermetű, alacsonyö-
vésű (l. rövid szivar)

dukaj: dohány

duli: iskola (l. sulaj)

dülni: elhinni

duma: beszéd, hazugság, fe-
csegés

duma bankot adni: sokat és
nagyokat hazudni

dumálni: beszélni, hazudni

duneg: viasz (amivel a kulcs-
lenyomatot csinálják)

duplarollni: fiakker, kétfogatú
kocsi

durrancs: rendőr

durrantani: lopni

durmolni: aludni (l. szundizni,
szlovelni)

E

ef?: jó? (csak kérdés)

égetni: fizetni

égetve van: ki van fizetve

egybesz: (komm. u.) egyfo-
gatú teherkocsi

ehez komálg!: ide nézz! ehez
szólj! (l. ezt faggyuzd meg)

éhes kuksi: kisforgalmú vásár,
amelyiken kevés lopni való
van

einsteigolni: behatolni, be-
szállni

einzenkolni: betörni

elgrattolni: elfutni

elhokkolni: a kártyát eltüntetni

elkáposztázni: elfutni

elkeccselni (elkeccsölni): el-
vinni

elknasszolni: elítélni

elköpni: elárulni, megvallani
(l. beszliácsolni)

elkrantolni: elfutni

elliftelni: u. a.

elmakézni: (elmakizni) eldugni
(l. elrollózni)

elmarázni: megverni

elmárolni: u. a.

elmuftolni: elköltözni

elpasszolni: eladni
 elpaterolni: elküldeni valakit,
 megszabadulni valakitól (l.
 paterolni)
 elpiálni: elinni
 elrollozni: eldugni l. elma-
 elsimlizni: elfutni [kézni
 elszliácsolni: elárulni, elfe-
 csegni (l. elködni)
 eltiplizni: elesni (l. tiplizni)
 elvamzolni: elárulni, besúgni
 ember: száz
 emeletes zsaru: lovasrendőr
 eménk: a miénk
 englis: kirakat (l. angol)

epl dever! ne beszélj! (hall-
 gass! l. laf., nyivó)
 epret szedni: kártyán nyerni
 erdőbe küldeni, erdőbe vinni
 elhíttetni, tévútra vezetni
 erdőzni: becsapni, (tévútra
 vezetni)
 eték: az övök
 evezni*: lopni (csak zsebtolvaj-
 lásra mondják)
 evező: kéz
 evezős: zsebtolvaj
 ezt faggyúzd meg: ide nézz!
 ehhez szólj! (l. ehhez komálj)
 exportör: nemzetközi tolvaj

F

fácán: úri nő
 faggyúzni: megítélni, megbí-
 rálni
 fakukac: a fatelep alkalma-
 zottja, aki a szállítmányt
 ellenőrzi
 falat állni, falazni: bűntársról
 a figyelmet elvonni
 falazó: a tolvaj segítőtársa, aki
 a figyelmet magára vonja
 (l. kőműves)
 falhoz állítani: becsapni
 fallmacher: a hamiskártyások

társa, aki az áldozatoknak
 kedvet csinál a játékhoz
 fal mellett: óvatosan
 fal munka: nem komoly dolog
 falra menni: lépre menni
 faszolni: (háb.) kapni (járandó-
 ságot megkapni)
 fatig: aki elveszítette minden
 pénzét, nincs egy krajcárja
 sem
 fatig vagyok!: nincs egy kraj-
 cárom sem!
 favorit: ügyes betörő

* Evezni tulajdonképpen azt a műveletet jelenti, mikor a zsebtolvaj a két
 ujjával kihúzza a zsebből a zsákmányt.

- fázni: félni (l. citerázni, trémázni, begyulladni)
- fázós: félénk, gyáva (l. begyulladt)
- fechtolni: koldulni, kéregetni
- fecni: ezerkoronás bankjegy
- federhändler: más bandához tartozó tolvaj
- fejes: szép, jó, gazdag, mindene megvan (l. flíszter)
- fejes vagyok!: úr vagyok!
- fejni: pénzt kicsikarni (pumpolni) (l. vágni, megvágni)
- fekete: megégetett szövétnek, melyre szikrát csiholnak, hogy izzásba jöjjön. (Ez a börtönöngyűjtő.)
- fekete kuksi: vásár, amelyiken sok csendőr van
- feketén (csinálni valamit): a börtönszabályok kijátszásával csinálni valamit
- fekete szi, kszí: a börtönbe vagy börtönből csempészett levél
- félangolra tenni: (komm.) megverni
- felfarcolni: felválni, felgombolni (a mellényt)
- felírhat sz egy bummerlit: nem kapsz érte semmit, nem ér semmit
- felkomálni, felplankolni: felismerni
- felső: emelet
- felsőgaléria: a meggazdagodott tolvajok, akik abbahagyták a tolvajlást (l. nauzer)
- felsőherolni: felfeszíteni
- felsőhé: ügyesség
- felspanolni: ugratni, felhúzni valakit
- feltörni: meggazdagodni, pénzhez jutni
- feltört: meggazdagodott, jóra fordult a sorsa
- felzenkolni: feltörni
- fenszti: ablak (l. afti, nyitó)
- ferkó: ferbli játékos
- ferstutz csomag (l. buga)
- fiatal: nem igaz, nem hiszem (l. ilyen fiatal)
- fickó: zseb (l. fur)
- fices (háb): ezerkoronás bankjegy
- fidis: kacér, csapodár
- fidis tyúk: csapodár nő, akinek több szeretője van
- fidizni: kacérkodni, szerelmeskedni
- fiduc: csapodár, hűtlen
- fiduckodni: szeretőt cserben hagyni
- finesz: fuffang

- fineszes**: furfangos
firolni (fürolni): becsapni, az
 áldozatot szóval tartani
fissőlni: fogni
flamó: éhség
flamós: éhes
flamózni: éhezni
flangálni (flangirozni): hen-
 cegni, begyeskedni
flé: trükk, a rászedés módja
fléglizni (flédlizni): hamiskár-
 tyázni
flepni (flekni): igazolvány
flemm: pofon
flenzelni: zálogcédulával csalni
flenzer: zálogcédulacsáló
fliszelni: behízelegni
fliszer: szép, jó, gazdag (l. fejes)
fló: hamiskártyás
flótázni: hamiskártyázni
flüsz: cigarettapapír
foci: futballapda
focizni: futbalozni
főcsóró: főpincér
fogpiszkáló: ráspoly
főhé: főkapitányság
font*: nap (hány napra ítélték)
fözni: udvarolni, rábeszélni (l.
 megfözni)
fözőcskét játszani: udvarolni,
 hazudni, szóval tartani
frakk: adósság (vendéglőben
 vagy kocsmában)
franka: mező, erdő
franka mári: állásnélküli cse-
 lédleány
franka tyúk: csavargónő, titkos
 kéjő
frankázni: csavarogni
frankó: szabadon, nyíltan, aka-
 dály nélkül nincs bűne, nem
 tudnak rábizonyítani
freier: úri ember, nem a tolvaj-
 világhoz tartozó, a meglo-
 pandó áldozat
frim: ezerkoronás bankjegy
fújni: lopni
fújni a kását: aludni, hortyogni
fuksz (fuchs): arany (l. róka)
fukszfog: aranyfog
fukszos: ékszerész
fukszstrang: aranylánc
fukszstrengli: u. a.
fuksztacni: arany cigarettá-
 tárca
füles: ló
fúr: zseb (l. fickó)
fürolni (firolni): becsapni, az
 áldozatot szóval tartani
furulyázni: ujjakkal jelt adni
fuvarozni: keríteni (nőt elke-
 ríteni)

* Pl. 10 fontot ültem = 10 napot ültem.

G, Gy

- gábli: a mutató és középső
ujj (amivel a zsebtolvaj a
tárcát a zsebből kiemeli)
- gagyi: gyűrű
- gagyista*: gyűrűdobó
- gaj: keresztény
- gajdesz (komm.): halál
- gajdeszba küldeni: (komm.)
megölni
- gajmó: pipa
- gajmozni: pipálni
- gajzi: golyó (amivel a gyerme-
kek az utcán játszanak)
- galéria, gamerilla: tolvajbanda
(l. havrúsze)
- gardes: kocsi (l. pergő, ropogó)
- gatli: kés
- gazsi: vas
- geki: bot
- gelb: sárgaréz
- gerenda: gyufa
- geruder: zavar, lárma, kiabá-
lás (l. zri, balhé, birbli)
- gi: három
- gift: pálinka
- gifthalli: pálinkamérés
- gimalér: harminc
- gimó: cigarettavég (l. stimfli)
- gingi: pálinka
- glaccs: konflis (l. börgő)
- glézás: üveggolyó
- glück: tők (szin a kártyában)
- gödör: pincekocsmá
- gole: tolvajtáska, szerszám-
táska
- gólesz: baj
- góleszban van: bajban van
- gombolós: télikabát
- góré: tulajdonos, bérlő
- gözben van: nagy munkában
van
- graccolni: mászni
- grand: krajcár
- grantner: betegséget, vakságot
szinlelő koldús
- grattolni: futni
- greciz: göndör
- gri: bíró
- grim: törvénytörő
- grimbusz: lárma, mulatság
- gripis: mérges (muris, murgás,
zabos)
- groszdeutsch: nagy álkulcs
- gruber: ásó
- grund: beépítetlen telek, játszó-
tér
- guba: pénz, a rendelkezésre
álló készpénz

* A gagyista rézgyűrűt dob el az utcán és lesbe áll, hogy ki találja meg.
Akkor odamegy és hallgatási díj fejében pénzt követel.

guberálni : kitenni a tétet, megmutatni

gugyi : kábító ital (l. raval)

gugyista : tolvaj, aki kábítóital segítségével lop (l. klárista)

gürcölni : nehéz testi munkát végezni (l. rakkolni)

gurítani : hazudni

gyalogsági memphys (háb.) : „dráma“ cigaretta

gyertyázni : nézni, az utcán

vigyázni, míg a többi betörőbenn dolgozik

gyertyázó : a betörők társa, aki az utcán vigyáz, amíg társai benn dolgoznak

gyökér : kihasználható, becsapható ember (l. vuroni)

gyula (háb.) : civil ember

gyulladni : félni (begyulladni, fázni, tremázni)

gyulladás : ijedős, félénk (l. begyulladt)

H

hadács : besúgó, a rendőrség fizetett besúgója

háder : kártya

haderozni : kártyázni

hadova : tolvajnyelv

hadova bank : a hamiskártyás bankja (pl. 21-es, ferbli, makaó-bank)

hadoválni : tolvajnyelven beszélni, hazudni

hadovát komálni : a tolvajnyelvet ismerni

haflizni : felgombolni, kigombolni

hajlem : kórház (l. spiti)

hajsz (hajz) : nadrág

hajtani valakit* : keresni, üldözni valakit

hakni (háb.) : záróra utáni titkos mulatóhely

halandzsa : elferdített beszéd, aminek semmi értelme sincs

halandzsázni : elferdítetten, értelmetlenül beszélni

halef : kés

halefolni : késelni

halott Pali : akit könnyű meghalózni : enni [lopni]

handzsa : kés

hang nélkül : fekete szemüveg

hantálni : beszélni, hazudni, udvarolni

* Pl. : A dillis Lajit hajtják a hekusok. = A dillis Lajit keresik a detektívek.

- happolni** : lopni
hapsi : barát (l. bratyi)
hargenolni : verekedni
hári : haj
háring : szidás
hatszázra küldeni (háb. u.) :
 megölni
haupter : általános álkulcs
hauzer : jó útra tért tolvaj
hauzmeister : álkulcs
haver : társ, bűntárs, barát
havrusze : tolvajbanda (l. gamerilla, galéria)
hazaküldeni (komm.) : megölni
hazer : amit nem lehet tagadni, amihez veszélyes hozzáfogni
hazer munka : amihez veszélyes hozzáfogni, veszélyes betörés vagy lopás
hazerra bukni : tetten éretni (l. hazer, tréfli)
hazerom van : rossz előérzetem van
hazer tréfli : tetten érve, rajtacsípvé
házi melós : a foglyok közül az, aki a börtön házi munkáira (söprés, takarítás stb.) van kirendelve
házmester : három deci bor, két deci vízzel
házmester : álkulcs
hé : rendőr, detektív, rendőrség
hébe : kerületi kapitányság
héder : cella, zárka, szoba
héderhipis : cellamotozás
héderszöre : cellafelügyelő
heft : orr
hekus : detektív
hell : lámpa
helni : világosság (l. nejre)
henker : tisztai aranylánc, lógólánc
henger : fénykép (a bűnügyi nyilvántartás fényképe)
herr doktor : király (a kártyában)
heszt! : vigyázz! (l. sztrüll)
hidegre tenni (háb.) : megölni
hilirozni : kártyát csúsztatni, kártyát kicserélni
hilozó : hamiskártyás, aki játék közben a kártyát csúsztatással kicseréli
hipis : motozás, házkutatás
hipiselni : motozni, kikutatni, házkutatást tartani
hirig : verekedés
hirigelni : verni, verekedni
hóchstapler : úri szélhámós
hoger : fokos, balta
hóhem (chochem) : ravasz, okos, ügyes

- hóhemcupfer (chochemcupfer):** nagyon ügyes tolvaj
- hóhemfiú (chochemfiu):** tolvaj (l. okos fiú)
- hóhem ipsze (chochemipsze):** aki nem tolvaj, de azért nagyon jól ismeri a tolvajvilágot (l. csiszolt freier)
- hóhem nyelv (chochemnyelv):** tolvajnyelv (l. link hadova)
- hohemül komálni:** érteni a tolvajnyelvet (l. hadovát komálni)
- hokkolni:** a kártyát elrejtteni
- hólyag:** ostoba, buta, ügyetlen (l. kaffer)
- honepik:** akit nem lehet megcsalni
- horgász:** tolvaj, aki a nyitott ablakon keresztül lop
- horgászni:** nyitott ablakon keresztül lopni
- hosszú lépés:** egy deci bor, két deci vízzel
- hozomány:** a börtönbe becsempészett csomag
- hubelevanc:** a cókók (l. bolondbútor, retyerutya)
- hulemás:** vakmerő
- hund:** lakat
- húr:** fűrész
- huszárrostélyos (háb.):** pirított kenyér, zsírban sült kenyér
- huszonnyolcas:** ravasz, csaló
- huszonnyolcra fogni (venni):** becsapni, megcsalni
- huszonnyolcra utazni:** Miskolcra utazni
- huzatot kapott:** eltűnt, feltűnés nélkül távozott

I

- iberadó (überadó):** a zsebtolvaj társa, aki a zsákmányt a többi társnak nyomban tovább adja
- iberolni (überolni):** átadni (a zsákmányt)
- illem:** tolongás
- ilyen öreg!:** jó! nagyon jó!
- ilyen fiatal!:** nem igaz, nem hiszem (l. fiatal)
- ipsze:** nem a tolvajvilághoz tartozó ember, az illető
- iroda:** a szenes és fászkocsinak deszkával elválasztott előrésze, ahová a lopott fát vagy szenet elrejtik

J

jabranc: jelentéktelen, senki ember (l. nikhaj, Berci, seker, sliff)

jajem: borraivaló

jakab: hús (a huszonegyes játékban)

jaki: bordélyház (l. kéro)

jakó: kabát

jakumó: tengerész, matróz

jantek: ember, férfi

japán szájré: olyan lopott holmi, amelyiket a tulajdonosa könnyen felismerhet

járáshíró (komm. u.): akinek nincs foglalkozása, „birja“ a járást (l. aviatikus)

jaske: templom (l. bambin)

jassz: csirkefogó, a pesti apacs-típus általános elnevezése

jasszkali: csavargóleány

jasszoskodni: hencegni, kikez-

jatt: (jatty) a kéz [deni

jattbek: keztyű

jattsóker: kézi feszítővas

javcsi: javítóintézet

jergel: tolong

jergli: toloncház, börtön

jíder: húszkoronás bankjegy

jóreggelt kívánni: lakásba besurranni

jóreggelt kívánuó: besurránótolvaj

jöhet: kilences (a kártyában)

juti: jutalom, borraivaló

K

kaffa: — kávéház

kaffer: ügyetlen, ostoba (l. hólyag)

kaftlizni: gombolni, kigombolni

kaja: étel

kajah, kajahos: erős, bátor, vakmerő, elszánt

kajálni (kajolni): enni

kajapia: evés-ivás, mulatság, dinom-dánom

kajolni (kajálni): enni

kaller: gyűrű, karika, rézkarika

kali: leány

kaló: fekete

kamakuré: közönséges

kamel, kamelni: szeretni

kamelós: szerelmes (l. Pista)

kampec: vége van, meghalt

kampó: korona

kanász: rendőr

kant: kés

kantlizni: késelni

- kapcarajzos***: kezdő, gyáva, ügyetlen tolvaj
kapdova: razzia
kapdoválni: elfogni, elvenni
káposzta: futás
káposztáskocsi: rabszállító kocsi
káposztázni: futni, menekülni
kapszolkás: a tolvajtanya házmestere
karré: tál, tányér
karperec: rabbilincs
karvaly: pincérnő
kaserolni: menteni, mentetgetni valakit
kasza: kés
kecsaj: szabó
keccsölni: vinni, elvinni
kefe: hazugság
kefelizni: fizetés elől megszökni, kevesebbet fizetni az elfogyasztottnál
kefét bevenni: elhinni a hazugságot
kégli: lakás, tolvajtanya (l. díró)
kéményszámoló: tolvaj, aki a kéményben lévő hűsneműt lopja el
kenni: ütni, verni
kérő: bordélyház (l. jaki, zárda, kuffergyár)
kész vagyok!: nincs egy krajcárom sem! (l. fatig)
kettősjassz (komm. u.): kétfogatú teherkocsi
ketyegő: óra
kéz: rendőr
kiakasztani: a mérleget hamis mázsáláshoz előkészíteni
kiba: kéjnő, utcai nő
kiberer: detektív
kibli: kötél, szíj, amivel a rabokat megkötözik
kiblizni: megkötözni
kicsinálni (háb.): megölni
kicsiszolódni: kitanulni a tolvajmesterséget (l. kiművelődni)
kiguberálni: kitenni a tétet, megmutatni
kígyó: öv
kikaserolni valakit: kimenteni valakit
kiköhögni: elmondani, kife-csegní
ki lett: elfogták
kiló**: hónap (hány hónapra ítélték)
kilózni: bort inni
kilyukasztani: belelőni, lelőni
kimli: tetű (l. zsuhi)
kimlis: tetves

* kapcarajzos = aki értékesebb holmit nem tud vagy nem mer lopni.

** Pl. 10 kilót nyomtam = 10 hónapot ültem.

kiművelődni: kitanulni a tolvaj-
 mesterséget (l. kicsiszolódni)
 kirúgni valakire: haragudni
 valakire
 kiszaszerolni: kikémleni a
 lopásra alkalmas helyet
 kiszek: keserű, savanyú, rossz
 kiszni pakkolni: nagyokat
 hazudni
 kiűt a tűz!: baj van! kiderült
 a dolog!
 kívágni: kidobni
 ki vagyok: nincs pénzem
 ki vagyok mint a liba!: egyet-
 len krajcárom sincs!
 kivurenizni: kihasználni, ki-
 szipolyozni
 klajsz (kleisz): ezüst
 klajszstrang: ezüstitűlánc
 klajszstrengli: u. a.
 klajsztaeni: ezüst cigarettá-
 tárca
 Klári: kloroform
 klárista: rabló, aki áldozatát
 kloroformmal kábítja el (l.
 gügyista)
 krapec: fiú, kisgyermek (l. srác,
 krapek)
 klassz: jó! szép! (l. kóser)
 kleisz (klajsz): ezüst
 klenkner: bénaságot színlelő
 koldus

klímelni: pénzért kibicelni
 klimer: aki pénzért kibicel, a
 nyerő játékosól pénzt kér
 klingli: ajtókilincs
 knassz: ítélet (a bíróság ítélete)
 knasszolni: elítélni
 kneiszolni: kinyomozni, kifür-
 készni, szaglászni
 kobak: a fej (l. kókusz, titi, séró)
 kóbi: húsz
 kohány: cigány (l. roma, puri)
 kókusz: a fej (l. kobak, titi,
 séró)
 kolerás: tökrészeg, öntudatlan
 kóli: hazugság
 kólizni: hazudni
 komálni: ismerni, nézni, fi-
 gyelni
 komálni a link hadovát: érten
 a tolvajnyelvet
 komázni: bizalmaskodni (l. bra-
 tyizni)
 komédiás: csaló
 komédiázni: csalni
 kón: mérleg, tizedes mérleg
 kopka: szerencsejáték
 koporsószög: „magyar“ ciga-
 retta
 kordé: rabszállítókosci
 korpa: pénz
 kóser!: jó! szép! nem gyana-
 kodnak (l. klassz)

- kostoló** : tanú
koszvakaró : borbély
kozeleff : huszonegy (a huszonegyes játékban)
kovaleves : aprópénz
kovod sem : úri ember ; tisztelteméltó ember (l. princ)
kozák : hamiskártyás
köhögni : beszélni, vallani
kömüves : aki az áldozat figyelmét magára vonja (l. falazó)
köpni : vallani, beismerni
körte !* : (komm. u.) : a vendég kevesebb fizetnivalót mond be
körtézni : a fizetésnél kevesebbet bemondani
kötőfék : óralánc
kracher : pisztoly, lőfegyver
kráhc : borotva
krahós : púpos
krapek : fiú, kis gyermek (l. srác, klapec)
kraut : futás
krautolni : futni
krebsz : tót ember (l. tutajos)
kricsmi : kocsmá
krikedli : kampósbot
krim : törvényszéki fogház
krumkopf : feszítővas
krumplivirág (háb.) : csillag
kszi (szi), kszivedli (szivedli) : levél
kuffergyár : bordélyház (l. kérés, jáki, zárda)
kufferos : nagyszájú, hencegő
kuki : cukor
kuksi : vásár
kulafickó : hátszeseb, revolverzeseb
kulesz : automobil
kuruc : kéjné
kutlövíc : szálloda (l. szladi)
kutya : lakat
kutyangrató : lakatfeszítő vas

L

- lacizni (latyizni)** : szerelmeskedni
ladány : felső a kártyában
láda : pakli dohány
ládát pakkolni : nagyokat hazudni
laf! : hallgass!
lajla : szekrény, fiók
lakat : a mérleg tengelyének sulykja, melyet eltolnak, hogy a mérleg hamisan mutasson
langehó : tiltott szerencsejáték
lanyí : villamos

* A pincér így figyelmezteti a főpincért, hogy a vendég csslni akar.

- lapát: a kéz
 lassu: ökör, tehén
 lássuk csak!: tízes (a kártyában)
 laszti: lapda, futball lapda
 latyizni (lacizni): szerelmeskedni
 lavirozni: körülnézni, kikémlelni, kifürkészni
 lavirozó: a tolvajok, betörők bűntársa, aki a lopásra alkalmas helyet kikémleli
 Laudon: felső (a kártyában)
 lauolni, laholni: nevetni
 lé: pénz
 leadni a drótot: értesíteni, figyelmeztetni (l. cinket adni, trillázni)
 lecupfolni: aranyláncot, nyakláncot lecsípni
 lecsuszni valamiről: nem sikerült valami (l. plühre esni, csáléra ment)
 leégni: minden pénzét elveszíti
 lefagyni: u. a. [teni]
 leffes: bátor, vakmerő, kötekedő
 leffeskedni: hancegni, kötekedni, kikezdeni
 left: erős izom (muszкли)
 lehengerelni: lefényképezni (a bűnügyi nyilvántartás számára)
 leesik valami: keresni valamit (pénzt)
 leim: ingyen, hitelbe, biztosra, amiért nem kell fizetni
 leim meló: könnyű, biztos, veszélytelen munka
 leimre bukni: nem sikerült bűnön tettenéretni (l. plühre bukni)
 leimre knasszoltak: ártatlanul ítétek el
 lekapcsolni, lekapni: elfogni
 lekaszálni: leszúrni
 leköpő: zsebtolvaj, aki a villamoson leköpi a kiszemelt áldozatot, bocsánatot kér, segít letörölni és közben meglopja
 lenovné: holdvilág
 lenzölni: amerikázni, a dolgozást mimelni
 lepedő: százkoronás bankjegy
 lepleffelni: megszegyeníteni, leleplezni (l. pleffelni)
 lesmirelni valakit: megfigyelni, követni valakit
 lész!: fuss! menekülj!
 letejelni: alaposan megfizetni
 letörni: minden pénzét elveszíteni
 leves: pénz
 lézus: az ujság

- libázni (linázni) (háb.): fa-
vagy szénszállítmányt meg-
dézsmálni (l. meglibázni)
- lichtfürolni: becsapni
- liftelni: futni
- likasztó: katona (j. bakesz,
slapic)
- lilázni: kártyázni
- linázni (libázni) (háb.): fa-
vagy szénszállítmányt meg-
dézsmálni (l. meglinázni)
- link: ál, hamis, hazug
- link balhé: szándékosan fel-
idézett zavar, botrány, hogy
közben lopni lehessen, vagy
hogy a tolvaj a zavarban
elmenekülhessen (l. link zri)
- link ember: megbizhatatlan
ember, nem komoly ember
- linkersem (linksem): álnév
- link flepni: hamis igazolvány
- link hadova: tolvajnyelv (l.
hohemnyelv)
- linkóci: megbizhatatlan, nem
szavahihető, széllel bélelt
ember
- linksem (linkersem): álnév
- linkstapler: aki hamis írások-
kal könyöradományokat
gyűjt
- link zri: l. link balhé
- linzi: kicsi (l. piti)
- lityi: liter
- lizi: kétliteres korsó sör
- lizi: a nap
- lizsé: a Városliget (l. stadi)
- lobogó: zsebkendő
- lódítani: hazudni
- lógépész: csaló lókupec, aki
izgatószerekkel tetszető-
sebbé teszi a lovakat
- lógni: futni, szaladni, mene-
külni
- lógó: fülbevaló
- Lonyai: huszkoronás bankjegy
- lovás: piros hetes (a kártyá-
ban)
- lóvé: pénz
- lugnyi: a tolvaj szeretője
- lücke: bolond (l. dilis)
- lulke: pipa
- lulkizni: pipázni

M

- machlajka: zavar, botrány (l.
zri, balhé)
- mackó: pénzszekevény
- macka*: leány (villamos el-
lenőr)
- mafta (háb. u.): benzin

* mackának nevezik a zsebtolvajok a villamosellenőrt

magához vágni*: megtapogatni
a zsebet (a zseb tulajdonosa)
maga jön!: hetes (a kártyá-
ban)

májem: víz (l. napsa)

májemben hagyni: cserben
hagyni (l. vízben hagyni)

májer: selyemfű, akit a nők
tartanak ki (l. strici, Alfonz)

majgi: majom

majomparádé: frakk, estélyi
ruha

makaj: rejtkehely

makesoválni (mancssoválni):
kezeket összekötözni

makéban van: el van dugva
(l. rollóban van)

makerázni: beszélni, hazudni

makézni (makizni): eldugni
(l. elmakézni)

makir: szakértő

malér: tíz

malmos: szélhámos

malmozni: becsapni, szélhá-
moskodni, az átjáróház má-
sik kapuján kiszökni (l. meg-
malmozni)

mancs: a kéz

mángorolni: verni, megverni

mann: százkoronás bankjegy

mantin: kasszirnö

manusz: ember

marázni: megverni

marci: kenyér

marhecer: vasúti tolvaj, utazó
tolvaj

marhecolni**: futás közben
lopni

marhez: fehérnemű

mari: a hold

mári: cselédleány

márimóka: cselédlopás, hamis
könyvvel beállni lopás cél-
jából

Marokkóba utazni: börtönbe
jutni

maszlag: hazugság

maszlagolni: hazudni

matér (matír): pénztárca

mátos: részeg

matróz: tolvaj

Mauthner szálló: a szabad ég
alatt, a fűvön

mazamat: pénzszekrény

mazli: szerencse

mázolni: verni, verekedni

mázoló: felbérelt verekedő

mázsa***: év (hány évre ítelték)

médiázni: parasztembert meg-
lopni

* az ípsze magához vágott = az illető megtapogatta a zsebeit

** marhecolás pl. az üzlet elé kirakott holmiból felkapni és elfutni vele

*** Pl. 10 mázsát nyomtam — 10 évet üttem

- medve: pénzszekrény
 medvenyúzó: hidegvágó acél-
 szerszám pénzszekrény fel-
 töréséhez
 megbukni: a rendőrségre ke-
 rülni
 megbundázni: megcsalni, be-
 csapni
 megcsapni: ellopni
 megdemulálni: megverni
 megdobni: meglopni (zsebtol-
 vajlás)
 megdörgölni: megverni
 megdülni: a rendőrségre ke-
 rülni
 megenni a dumát: elhinni a
 hazugságot
 megerdőzni: becsapni, tévútra
 vezetni
 megfirolni (megfürolni): u. a.
 megfújni: ellopni
 meghargenolni: megverni
 meghipiselni: megmotozni
 meghúzni: pásztorórán a férfit
 meglopni
 megkaszálni: megszúrni
 megkenni: megverni
 megkiblizni: megkötözni
 meglibázni (háb.): fa- vagy
 szénszállítmányt megdéz-
 málni (l. libázni)
 meglibbenni: elfutni, eltünni
 meglinázni (háb.): fa- vagy
 szénszállítmányt megdéz-
 málni (l. linázni)
 meglógni: megszökni, elfutni
 meglökni: megfúrni
 megmalmozni: becsapni, az
 átjáróház másik kapuján ki-
 szökni (l. malmozni)
 megmángorolni: megverni
 megmórni: meglopni
 megpasszolni: megvenni
 megpucolni: megszökni
 megrajzolni valakit: meglopni
 valakit (zsebtolvajlás)
 megröllözni: eldugni (l. rol-
 lózni, makézni)
 megstuccolni valakit: valaki-
 nek pénztárcáját ellopni
 megtélaholni: megszökni
 megvágni: pénzt kicsikarni,
 kölcsönkérni
 meisterstück: a kulcslyuk le-
 nyomata
 meizli: feszítővas
 mekegő: birka
 mekegőhajtó: birkatolvaj
 melegben*: az ing alatt
 mellre szivni: elhinni, komo-
 lyan venni
 meló: munka

* sokan vannak, különösen a parasztemberek, akik pénzüket „melegben“ az ing alatt tartják

- melker**: tolvaj kéjné, aki a férfit a pásztorórán meglopja
melóbajesz: dologház
melós: munkás
melózni: dolgozni (l. spínelni)
mencsikoff: feszítővas
meraglim: betörés előtt kikémlelni a helyet
meszelve van: ki van tiltva (városból, országból)
meszes: u. a. (l. veizli)
meszet kapott: kitiltották (l. veizlit kapott)
Mezei Lipót: a lipótmezei tébolyda
mező: sétatér (l. rét)
mia: ezer
michli: kard
miliem: millió
miloch: fogoly, rab
mimó: üres, semmi (l. alma, mimó)
misz: csunya, rossz, kellemetlen
miszem van: únom, elment tőle a kedvem
mó: mozi (l. zimó)
Mohambé: Budapest
mole: holtrészeg
mók: csősz, őr
móka: az elkövetett bűn
mókára járni: lopni, betörni
Mókemvóf: Bécs
Mókemzir: Paris
mondjuk: nyolcas (a kártyában)
morgó: kutya
mórni: lopni
mószér: besugó
mószerezni: besúgni, elárulni
móz: pénz
múba: felesbe
Mucsáról jön: nem tud semmit, tapasztalatlan, naiv
mucsaí: vidéki ember, tapasztalatlan, naiv, könnyen becsapható
muri: lárma, kiabálás, mulatság
murgálni: veszekedni, zsembeskedni
murgás, muris: mérges (l. gripis)
murizni: lármázni, kiabálni
murizni valakire: mérgesnek lenni valakire (l. pikkelni, pipálni)
muszka postakocsis (l. trará)
mutyi (mutyista): feles
mutyizni: felezni, megosztani
muzik!: vége! menjünk! (l. zene)
müksi: műhely

müvelődni: tanulni a tolvaj-
mesterséget (l. csiszolódni,
okosodni)

münzer: pénzhamisító
műszaki rajzoló: ügyes zseb-
tolvaj

N, Ny

nachkrauten: a menekülő bün-
társ után futni

nagybalhé: főkapitányság

nagy kufferje van: szemtelen,
nagy szájú, kérkedő (l. nagy-
mellű, kufferos)

nagylárma: főkapitányság

nagymellű: szemtelen, nagy-
szájú, kérkedő (l. nagy kuf-
ferja van, kufferos)

nahesz: multság

napsa: víz

nauzer: meggazdagodott tolvaj
(l. felső galéria)

nehéz fiú: akinek sok bűn ter-
heli a lelkét

nejre: világosság (l. hellni)

nekihajtani valakinek: meg-
támadni valakit, rátámadni
valakire

nekóma: káröröm

nem szereti a túrós rétest!:
ártatlannak tetteti magát!

neppe: hamis (arany-, ezüst-,
ékszerhamisítvány)

neta: konyha

nikhaj: jelentéktelen, senki
ember (l. Berci, jabranc,
sekerc, nimolista, pitianer
sliff)

nímó: nem, semmi (l. alma,
mimo, fiatal, Simon)

nimolista, nista: szegény em-
ber, akinek semmije sincs

nyaralás (háb.): internálás (l.
vaccs)

nyaralni küldték: internálták
nyaraló internáló tábor

nyehó: cipész

nyert!*: brávó! helyes! jól
van!

nyivó!: hallgass! (l. epl dever,
laf)

nyító: ablak (l. fenszti, afti)

nyolcas: rabló

nyolcra venni: kirabolni

nyolctizenötös szajre: autó-
keréktömlő

nyúl: tökrészeg

* nyert! : elismerést kifejező felkiáltás.

O, Ö

- oberhé**: főkapitányság
obermájer*: főstrici (csak tréfásan vagy gúnyosan használják ezt a kifejezést)
obicupfer: kabáttolvaj
ocsi: a szem
oda süss!: oda nézz!
ojszer (ajser): gazdag (l. fejes, tutista, fliszer)
okosfiú: tolvaj (l. hohemfiú)
okositani: kitanítani a tolvajmesterségre (l. csiszolni, művelődni)
okosodni: kitanulni a tolvajmesterséget (l. csiszolódni)
- olló**: kilenc
ollómalér: kilencven
one: nem (l. alma, nimo, mimo, Simon, fiatal)
oref: jótálló
orgonázni: lábbal jelt adni
óriás: ezerkoronás bankjegy
öreg: főnök, igazgató
öreg!: jó! (l. ilyen öreg)
öregem (az öregem) (komm. u.) a szeretőm
öt rossz!: elérte a baj (l. régen rossz, bekapta a legyet)
ötön vette: lopta (az öt ujjával szerezte)

P

- pacek**: arc (l. zúr)
pacsirta: csendőr
paklizni: hamiskártyázni
paklizó: hamiskártyás
Pali: kihasználható, tapasztalatlan, könnyelmű ember (l. balek, veréb, spatz)
palira fogni valakit: kihasználni, becsapni, kiszípolozni valakit
papek: bot
papír (háb. u.): ezerkoronás
- parolizni**: a tétet megduplázni (kártyában)
passzer: orgazda
passzolni: eladni (l. elpasszolni)
paterolni: elküldeni, megszábadulni valakitől (l. elpaterolni)
patkány: a villamos váltóigazító fiú
peccöltni: fizetni
pech: balsors, szerencsétlenség
peccs: pofon

* Talán te vagy itt az obermájer? = Talán te kanállal etted a tudományt? Talán te találtad fel a puskaport?

- peisli** : tüdő
pergő : kocsi, szekér (l. gardes, ropogó)
perzsa (háb. u.) : tizezer, tizezerkoronás bankjegy
Péter : alsó (a kártyában)
pfeffer : puskapor
pia : ital
plálni : inni
piás : részeg, részeges
picsipacsi : a tétet megháromszorozni (a kártyában)
pik : harag
pikbajesz : étterem
pikkelni valakire : haragudni (l. pipálni, murizni valakire)
pikkölni : enni
pikmaszi : hazugság
pincs : kalap
pipálni valakire : haragudni (l. pikkelni, murizni valakire)
Pista : szerelmes (l. kamelos)
pistúlni valakibe : beleszeretni, belebolondulni valakibe
píszkálni : lopni (zsebtolvajlás)
píszkáló : zsebtolvaj
píti : kicsi, jelentéktelen (l. linzi)
pítianer (tréfásan : Pitla-sinszki) : jelentéktelen, senki ember, szegény, vagyontalan ember (l. Berci, nikhaj, seker, sliff)
pitihó : aki pénz nélkül ül le kártyázni
pitli bár (komm. u.) : éjszakai pálinkamérőhely (rendszerint a bérkocsiállomásokon van)
pityegő : óra
planje : lengyel
plankfúr : külsőzseb
plankolni : kicserélni, eltüntetni a kártyát
plecsni (háb.) : érem, kitüntetés
pleffelni : megszégyeníteni, leleplezni (l. lepleffelni)
pléhgallér (háb.) : arany- vagy ezüstgallér
pléhgalléros : aranygalléros, törzstiszt
pléhre menni : megszökni
pléhsusztter : bádogos
plenkni : kabát
plenknifickó : kabátzseb
plétizni : futni
plühere bukni : nem sikerült bűnön tetten érteni (l. leimre bukni)
plühere esett : nem sikerült (l. csáléra ment, lecsúsznai)
pofázni : feleselni

pórer : pásztor
 póter : szabad, szabadlábbon
 van
 póterre menni : szabadlábba
 helyeztetni
 potova ! : add vissza !
 pracni : a kéz
 preizli : a szén
 prezentálni : rajtacsípní a
 zsebtolvajt

prezentálták : rajtacsípték a
 zsebtolvajlásan
 princ : úri ember (l. kovod
 sem)
 prosztó : paraszt, rendőr
 pucc ! : fuss ! menekülj !
 pucija : ruha, öltöny
 pucolni : elfutni, eltűnni
 pukkanó : lőfegyver
 puri : cigány (l. kohány, roma)

R

rachedli : a börtönbe beadott
 élelmiszercsomag
 ráhajtani valakire : nekimenni
 valakinek
 rajcsos : zsebtolvaj
 rajzolni : lopni (zsebtolvajlás)
 rajzoló, rajzos : zsebtolvaj
 rakkolás : nehéz testi munka
 rakkolni : nehéz testi munkát
 végezni (l. gürcölni)
 randi : találka (randevú)
 ratkó : nő
 raval : kábitó ital (l. gugyi)
 rázni a rongyot : hencegni,
 nagyozni
 rebicsek : revolver
 régen rossz : elérte a baj (l. öt
 rossz)
 reibi : gyufa
 resti : vasúti étterem

rekuzé öngyilkosság : álöngyil-
 kosság, színlelt öngyilkos-
 sági kísérlet
 rét : sétatér (l. mező)
 retik : illemhely (l. révai)
 retiksrenker : a legsúlyosabb
 sértés a betörőre nézve. Azt
 jelenti: Te csak oda tudsz
 betörni, ami nincs bezárva!
 retyerutya : a cókók (l. be-
 tyárbútor, hubelevanc)
 révai : illemhely (l. retik)
 revizió : a rendőrség gyanu-
 sítja valami bűnnel, razzia
 revizióra bukott : a rendőrség
 elfogta, de csak gyanu alap-
 ján, bizonyíték azonban nin-
 csen
 ribanc : utcai nő, kéjnő
 ricsaj : lárma, mulatozás

ring: az ügyészség
 riszt: rész a zsákmányból
 risztelni: osztozkodni a zsákmányon
 ritkó: retikül, ridikül
 rizen (háb): ezer
 robogó: vonat
 róka: arany (l. fuksz)
 rolnis: tolvaj, aki a kocsiról csomagokat lopkod
 rolnizni: kocsiról csomagot lopni
 rollóban van: el van dugva (l. makében van)
 rollózni: eldugni (l. elmakézni)
 roma: cigány (l. kohány, puri)

rongy (komm. u.): ezerkoronás bankjegy
 ropogó: kocsi (l. pergő, gardes)
 rotlaufer: kocsitolvaj, aki korovázni: sírni [csikat lop
 rövidszivar: kistermetű, alacsony ember (l. dugó)
 rucc!: fuss! menekülj!
 ruccanni: elfutni, eltűnni
 ruha (ruhi) verés
 ruhát szakítani: verést kapni
 ruházni (ruhizni): verni, verekedni
 rumli: pánik, zavar, felfordulás (l. machlajka, zri, balhé)
 rupó: ezüstforint

S

sacherolni: lopni
 saláta (háb.): egy- és kétkoronas bankjegy, aprópénz
 salni (sölni): ruha, öltöny
 sapek: sapka
 sápcsiher: élősködő, aki a tolvajoktól részt kunyerál a zsákmányból
 sápisto: részes tolvaj
 sápot lehúzni: verést kapni
 sáros: adós, adósnak lenni (l. frakk)
 sáros vagyok: adós vagyok, tartozom

saszerolni (szaszerolni): kikémlelni a lopásra alkalmas helyet
 saszeroló (szaszeroló): aki a lopásra alkalmas helyet kikémleli
 sattira menni: lopásra menni
 sé: óra
 seibni: ringispil, körhinta
 sekerc: jelentéktelen, senki ember (l. nikhaj, Berci, jabranc, pitianer, sliff)
 sem: a valódi név
 séró: a fej (l. titi, kobak, kókusz)

- séta: menni, elmenni
 séta!: menjünk innen!
 siber (háb. u.): csempész (l. svercer)
 sifli: semmi
 siker: részeg
 sikerálni: részegeskedni
 sikitás (sikkajtás) (háb. u.): sikkasztás
 simlis: rabszökevény
 simlizni: futni, menekülni, szökni
 Simon: nem (l. alma, mimó, nimó, fiatal)
 sipista: hamiskártyás
 sirásó: rossz kibic
 siric: a parasztember bundája
 siropli: esernyő
 siti (sityi): börtön
 sitikulesz (komm. u.): rabszállító autó
 sitin voltam: le voltam tartóztatva, börtönben voltam
 siti pucija: rabruha
 sitis (sityis): rab
 skriba: irás
 skribálni: írni
 skribula: toll, ceruza
 slapaj: növendék, tanonc
 slapic: katona
 slatyak: sapka
 slepper: a hamiskártyások társa, aki az áldozatokat felhajtja
 sliff (sliffentyü): jelentéktelen, senki ember (l. pitianer, Berci, nikhaj, jabranc)
 smasszer: börtönőr
 smatesz: borralaló (l. jajem)
 smekker: aki a tolvajbandát fenyegető veszélyt kiszimatolja
 smekket kapni: értesítést kapni a veszélyről
 smir: figyelés (a detektív figyél valakit)
 smirelni: megfigyelni, követni valakit
 smirelni, állni: figyelőhelyen
 smóci: csók [állni
 smóclizni: csókolni
 sné: ing
 snebi: pálinka
 snitt hajsz: lovaglónadrág, bricsesz
 snöli: zsebkendő
 sóher: szegény
 sóher hát: szegényesen öltözött
 sóherolni: felnyitni, felfeszíteni
 sószerolt móka: jól megtervezett betörés

sottenfúr : tolvajzseb
sovjet : bíró
sólni (salni) : ruha, öltöny
spang : cigaretta
spanga : kés
spannolni : ugratni, felhúzni,
 heccelni valakit
spanring, spátni : boxer
space : könnyelmű, kihasznál-
 ható ember (l. veréb)
spenotbakter : pénzügyőr,
 finánc
sperling : retesz
spi : kocsmá
spiné : vénasszony, kocsmá-
 rosné
spinolni : dolgozni (l. melózni)
spis : kocsmáros
spiti : kórház (l. hajlem, Szolnok)
spreicolni : fölfeszíteni
sprengelzni : feszítővas
springer : láblánc, lábbilincs
srác : kisfiú, gyermek
srenk : betörés
srenkeig : betörőszerszám
srenker : betörő
stadi : a Városliget (l. lizsé)
staub : cigaretta
stekli : fogda
stenkerolni : bízgatni, felbiz-
 tatni

steigolni (steigre menni) : vil-
 lamosra vagy vonatra fel-
 szállni lopás céljából
stesszer : kalap
stesszerolni : segíteni
stier vagyok : egy krajcárom
 sincs
stifli : kicsi, fiatalember
stiftka : fiatal leány
stiké : csend, titok
stikében : csendben, titokban
stimeizli : feszítővas
stimfli : cigarettavég
stirolni : keresni, kutatni
stoki : zálogház (l. zaci)
stokis : zálogos
stokkolni : nézni, figyelni, ész-
 revenni
stokzsuga : zálogcédula
stop : cigarettavég
stoppolni : lefoglalni
stölt : elegáns
stramm (háb.) : jó, szép
strang (strengli) : lánc
strekket tartani*, strekket
törni : vasúti útvonalat meg-
 szállva tartani lopás céljából
strici (strigó) : selyemfiú, akit
 a nők tartanak ki (l. májer)
stuc : segítség
stuccer : segítőtárs

* Pl.: Tóni a dombóvári strekket tartja vagy törri = Tóni állandóan a dombóvári vonaton utazik az utasokat fosziogatni.

stuccolni valakit : valakinek a
pénztárcáját ellopni

stukker : revolver

stukni : kalap, puha kalap

sulaj : iskola (l. duli)

Surányi : makk disznó (a kártyában)

surblaj : tánciskola (l. csurb-laj)

surblizni : táncolni (l. csurb-lizni)

suttyjáték : huszonegyes játék

svári : nehéz

svári meló : nehéz betörés,
nehéz betörni

svédi : részeg

svercer : csempész (l. siber)

sveszti : nővér, leánytestvér

Sz

szabálytalan kihágás : titkos
kéjelgés

szagos : gyanakvó

szagosnak lenni : gyanakodni

szájam szélén van : haragszom
rá, fenem rá a fogam, várom,
hogy bejöjjön az én ut-
cámba

szajber : kereskedő

szajré : zsákmány, lopott holmi

szajrézni : lopni, zsákmányolni

szakítani : kártyán nyerni

szalámi : verés

szaszerolni (saszerolni) : ki-
kémlelni a lopásra alkalmas
helyet

szaszeroló (saszeroló) : aki ki-
kémleli a lopásra alkalmas
helyet

szedni az epret : kártyán nyerni

széna : dohány

szépen! : hogyan, hogyan

szepi : sváb ember (l. tokos)

szerenese : tök (szín a kártyá-
ban)

szí : levél (l. kszí szivedli,
kszivedli)

szídi : kalap, kemény kalap

szini : színház

szintén zenész! közénk való!
ez is olyan, mint mi! szin-
tén tolvaj!

szivedli : levél (l. szí, kszí,
kszivedli)

szkopper : álkulcsos tolvaj

szladi : szálloda

szlanyi : szalonna

szliács : tanú

szliácsolni : vallani, beismerni

szliácsra menni : beismerni

szlovelni ; aludni (l. durmolni
szundizni)

Szoluok : kórház
szóló : csengő (l. beregő)
szombat : nyole
szombatmalér : nyolevan
szomori : temetés
szopik (az szopik) : adós maradok, azzal adós maradok
szovelni : hazudni
szőli : kereskedősegéd
szracska : utcai nő, kéjné
szróle : gazdag
szróle héder : olyan szoba, amelyikbensok értékes holmi van, amelyikből sokat lehet lopni

szroló (szrohó) : bűdös
sztari : tanító
sztráti : pezsgő
sztremál : fél (l. begyullad, citerál)
sztremálni : félni (l. begyulladni, citerálni)
sztrillázni (trillázni) : értesítést leadni (l. cinket adni, leadni a drótot)
sztrüll! : vigyázz (l. heszt)
szuka : nő
szundizni : aludni (l. durmolni, szlovelni)
szurkács, szurki : nyakkendőtü

T

tacni : cigarettatárca
tahó : buta, együgyü, falusi (l. baró, viccs)
táli : első kiosztás a kártyázásnál
talián : hóhér (l. cvikker)
talonban maradni : szegyenben maradni
talmozni : kártyát összerakni
táncolni* : működni, lopni
tam : őszinte
tamfiú : aki rögtön beismer mindent
tardli : álkules, tolvajkules

tarhenolni : kéregetni, koldulni
tedd rá (komm. u.) : főzelék feltejelni : fizetni [téttel]
tessék : zöld (szín a kártyában)
tészta : hazugság
tésztazni : hazudni
tetübörze : a Teleki-téri ószeres árúcsarnokok
tilankózni : megszökni
títi : fej (l. kobak, kokusz, séró)
tiplizni : elesni (l. eltiplizni)
tokos : sváb ember (l. szepe)
tollas : csendőr
tomadok : öngyújtó

* Pl. Lajos Mokemvófon táncol = Lajos Bécsben működik (lop).

topánka potováló: pincér
 topogó: cipő
 tótenschein: kényszerútlevel
 tótschlager: ólmosbot, vasbot
 tragacs: jármű, kocsi
 trará: a postakocsis (l. muszka)
 tréffi: bűnös valamiben
 tréfli meló: veszélyes betörés
 tréflire adni: elárulni
 tréflire bukni: tetten éretni
 trémázni: félni (l. sztremálni, citerálni, begyulladni)
 trillázni (sztrillázni): értesítést leadni (l. cinket adni, leadni a drótot)

tróger: közönséges, durva ember
 tukker: asztal
 tulaj: tulajdonos
 tutajos: tót ember (l. krebsz)
 tuti: biztos
 tutira menni: biztosra menni
 tutista: gazdag
 tutu (tütü): pálinka
 tűz: láрма, zaj (l. zri, balhé)
 tüzelni: lármázni, veszekedni
 tüzet verni: lármázni
 tyúk: nő, leány
 tyukászni: aszfaltbetyárkodni, nőket megszólíthatni

U, Ű

ugrató: ijesztő készülék
 ugrálni: hencegni, kötekedni
 umplankolni: kicserélni, másra fordítani a beszédet
 umschlag: láрма
 uszi: uszoda (l. vricse)
 überadni, überolni (iberolni): átadni a zsákmányt

überadó (iberadó): a zsebtolvaj társa, aki a zsákmányt a többi társnak nyomban tovább adja
 übtre (háb.): gyakran, egymás-
 ürge: néma, süket [után
 ürgézni: némának, süketnek tettetni magát

V

vackolni: ágyazni, megágyazni
 vacok: fekhely, ágy, divány
 vaccs (komm. u.) internálás (l. nyaralás)
 vagán (vagány): bűnöző, csirkefogó

vaccsolni: internálni
 vágni: pénzt kicsikarni, kölcsönkérni (l. megvágni)
 vaizli (veizli): kitiltás (l. mezsés)

vaizlit kapott (veizlit kapott):
 kitiltották (l. meszet kapott)
 vakerálni: muzsikálni
 vamzer: besúgó, áruló
 vamzolni: besúgni, elárulni
 vas!: jó! nagyon jó!
 vászonra zsongálni: hamiskár-
 tyázni
 veizli (vaizli): kitiltás (l. me-
 szes)
 veizlit kapott (vaizlit kapott):
 kitiltották (l. meszet kapott)
 veréb: hiszékeny, könnyen be-
 csapható (l. spatz, Pali, balek)
 veteráner: egész kenyér
 viccs: buta, ügyetlen (l. baró,
 tahó)
 viccserhó: naiv, hiszékeny

virslí (komm. u.): százezer,
 százezerkoronás bankjegy
 víz!: vége! abba hagyni!
 vízben hagyni: cserben hagyni
 (l. majemben hagyni)
 vízre dönt: egyedül (nem ban-
 dával) dolgozik
 vizesnyolcas: kereskedősegéd
 volf: hat
 volfmalér: hatvan
 vonó: vasreszelő, fűrészt
 vricse: uszoda (l. uszi)
 vureni: kihasználható, becsap-
 ható ember (l. gyökér)
 vurnizni: kihasználni, kiszí-
 polyozni
 vutler: fecsegő, akire nem le-
 het titkokat bízni

Z

zabos: mérges (l. gripis, mu-
 ris, murgás)
 zaci: zálogház (l. stoki)
 záfolni: enni
 zamek!: üss oda!
 zamekolni: ütni
 zárda: bordélyház
 zarglizni: üldözni, kergetni
 zavadzálni: útbaállni, meggá-
 tolni
 zébacher: zsebtolvaj
 zebra ruha: verés

zéfárer: zsebtolvaj
 zene!: vége! menjünk! (l. mu-
 zik)
 zenész: csirkefogó
 zi: hét
 zimalér: hetven
 zimó: mozi (l. mó)
 zóf: ezüst forint
 zöld: bírósági asztal, bírói
 emelvény
 zónázni: villamoson vagy vona-
 ton fizetés nélkül utazni

zongorázni: ujjlenyomatot
venni

zri; rendetlenség, botrány, lár-
ma (l. balhé, tűz)

zrikálni: mérgecsíteni, ugratni
valakit

zrimacher: aki szándékosan
botrányt csinál, hogy a zavar-
ban bűntársa lophasson vagy
elmenekülhessen

zrinkó: részeges ember

zrinysta: akinek nincs foglal-
kozása (l. aviatikus)

zrizni: lármázni

zugliget (háb. u.): zugbörze

zuhantani: magát detektívnek
kiadva megzsarolni, meg-
csalni valakit

zuhantás: álde'ektív munka

zuhantó: aki detektívnek adja
ki magát, áldetektív

zúl: mellény

zúr: arc (l. pacek)

zsámbéki Lloyd: a mucsai uj-
ság, vagyis hogy nem igaz

zсарu: rendőr

zсібaj: zсібvásár, Teleki-tér
vagy a Vásár-tér

zsilí: a parasztember bekecse

zсокé: tők hetes (a kártyá-
ban)

zсuga: kártya

zсugázni: kártyázni

zсuglista: zсеbóratolvaj

zсуhi: tetű (l. kimli)

zсupház: toloncház

zсupkocsi: tolonckocsi

zсuppolni: kitoloncolni



II.

Szógyűjtemények fogalmi csoportok szerint.

1. Számnevek.

| | |
|------------------|-------------------------------|
| 1: alzó | 25: kóbicsá |
| 2: bé | 26: kóbivolf |
| 3: gi | 27: kóbizi |
| 4: dá | 28: kóbiszombat |
| 5: csá | 29: kóbiolló |
| 6: volf | 30: gimalér |
| 7: zi | 31: gimaléralzó és igy tovább |
| 8: szombat | 40: dámalér |
| 9: olló | 50: csámalér |
| 10: malér | 60: volfmalér |
| 11: maléralzó | 70: zimalér |
| 12: malérbé | 80: szombatmalér |
| 13: malérgi | 90: ollómalér |
| 14: malérdá | 100: ember |
| 15: malércsá | 200: béember |
| 16: malérvolf | 300: giember |
| 17: malérzi | 400: dáember s igy tovább |
| 18: malérszombat | 1000: rizen |
| 19: malérolló | 2000: bérizen |
| 20: kóbi | 3000: girizen és igy tovább |
| 21: kóbialzó | 10.000: perzsa |
| 22: kóbibé | 100.000: virsli |
| 23: kóbigi | 1.000.000: miliem |
| 24: kóbidá | |

2. Verekedés, gyilkosság.

verni, megverni: bunyózni, márázni, brusztolni, mázolni, hargenolni, dörgölni, megdörgölni, megdemulálni, hiri-gelni, megkenni, demulál-ni, meghargenolni, elmáráz-ni, megmángorolni, félangol-ra tenni, ruházni, kenni, ru-hizni, mángorolni, elmázolni
 verés: bunyó, csikos ruha, zebra ruha, hirig, ruha, ruhi, szalámi

verést kapni: bunyót kapni, sá-pot lehúzni, ruhát szakítani
 ütni: zamekolni
 üss oda!: zamek!
 pofon: flemm, peccs
 felbérelt verekedő: mázoló
 bot: geki, papek
 kampósbót: krikedli
 ólmosbót: tótschlager

boxer: spannring, spatni
 késelni, megkéselni: bökni, halefolni, meghalefolni, ka-szálni, megkaszálni, leka-szálni, kantlizni, megkant-lizni

megölni: angolra tenni, gaj-deszbe küldeni, hatszázra küldeni, hidegre tenni, haza-küldeni, kicsinálni

meglőni: kilyukasztani
 rablógyilkos, rablógyilkosság: bekaj

halál: gajdesz

meghalt: kampec

kés: gatli, halef, handzsa, kasza, kant, spanga, bökö

balta, fokos: hóger

revolver: rebicsek, stukker

lőfegyver: kracher, pukkanó

puskapor: pfeffer

3. Betörés.

Betörő: srenker
 ügyes betörő: favorit
 betörőnövendék: slapaj
 feltörni, felfeszíteni: sóhe-rolni, felsóherolni, aufsóhe-rolni, einzenkolni, bezen-kolni, felzenkolni, spreicolni

veszélyes, nehéz betörés: hazer munka, tréfli meló, svári meló

könnyű betörés: leim meló

jól megtervezett betörés: só-szerolt móka

betörés: srenk

betörőszerszám: srenkceig
 szerszámtáska: gole
 álkulcs: bár, dár, dáhorog,
 dardli, ditrich, házmester,
 hausmeister, tardli, grosz-
 deutsch, haupter
 feszítővas: bremzer, krumkopf,
 meizli, mentsikoff, spreng-
 eizni, stimeizli, jattsóker
 csavarhúzó: abstecher
 mellfűrő: angoltáncos
 ráspoly: fogpiszkáló
 vasfűrész: húr
 vasreszelő: vonó
 acél hidegvágó: medvenyúzó
 lakatfeszítő vas: kutyaugrató
 retesz: sperling
 lakat: kutya, hund
 kilincs: klingli

csengő: beregő, szóló
 pénzszekrény: medve, mackó,
 mazamat
 viasz: duneg
 betörés előtt kikémelelni a
 helyet: meraglim
 betörésre alkalmas helyet ki-
 szemelni: auslavíren, laví-
 rozni, szaszerolni
 behatolni: einsteigolni
 a kulcslyuk lenyomata: ab-
 drukk, meiszterstück
 szekrény, fiók: lajla
 betörés alatt utcán őrt állni:
 gyertyázni
 aki őrt áll: gyertyázó
 álkulcsos tolvaj: szkopper
 vas: gazsi
 sárgaréz: gelb

4. Evés, ivás, mulatság.

Éhes: bokhalós, flamós
 éhség: flamó
 éhezni: flamózni
 enni: burkolni, halózni, ka-
 jálni, pikkölni, záfolni
 kenyér: brugó, marci, döfi
 egész kenyér: veteraner
 hús: boszhart
 szalonna: szlanyi
 tojás: becam
 piritott kenyér: huszárrostélyos

főzelék feltéttel: tedd rá
 inni: piálni
 ital: pia
 kilózni: bort inni
 pálinka: gingi, gift, snebi, tutu
 víz: majem, napsa
 pezsgő: sztráti
 leitatni: átejteni
 berúgni: bekáfolni, bekávézni,
 betangózni, bepíálni, besi-
 kerálni

részeg: kolerás, piás, mólé,
nyúl, mátos, siker, svédi
részegeskedni: sikerálni
részeges: zrinkó
kocsma: cseherli, kricsmi, spi
pincekocsma: gödör
kávémérés: csehó
kávéház: kaffa
étterem: pikkbajesz
vasúti étterem: resti
pálinkamérés: gifthalli
kocsmáros: spís, góré
orgazda kocsmáros: balspís
kocsmárosné: spíné
főpincér: brennesálinger, fő-
csóró
pincéernő: karvaly

pincér: csálinger, topánka po-
kasszírnök: mantin [továló
fizetni: blechelni, brennölni,
égetni, peccölni, tejelni
borraivaló: jajem, smatesz
adós maradok: az jön!, az
szopik!
adós: sáros
adósság: frakk
fizetésnél csalni, megszökni:
bliccelni, körtézni, kefelizni
muzsikálni: basavázni, vake-
rálni
liter: lityi
kétliteres korsó sör: lizi
multság: grimbusz, kajapia,
nahesz, ricsaj

5. Dohányzás.

Cigaretta: bláz, spang, staub
„magyar“ cigaretta: koporsó-
szög
„dráma“ cigaretta: gyalogsági
memphys
gyufa: bleib, gerenda, reibi
cigaretta v. szivarvég: esikk,
stop, gimó

pipa: gajmó, lulke
pipázni: gajmózni, lulkizni
öngyújtó: tomadok
cigarettapapír: fiúszki
dohány: dukaj, széna
egy pakli dohány: láda
cigarettatárca: tacni

6. Kártyázás.

Kártya: háder, zsuga
kártyázni: háderozni, lilázni,
zsugázni
makk: bátorkodom

tök: glück, szerencse
vörös: doktor
zöld: tessék
hetes: maga jön

nyolcas : mondjuk
 kilences : jöhet
 tizes : lássuk csak
 alsó : Péter
 felső : Laudon, ladány
 király : herr Doktor
 disznó : Deák
 makk disznó : Surányi
 tök nyolcas : csókos Kristóf
 tök hetes : zsoke
 piros hetes : lovas
 piros nyolcas : csolnakos
 adu (atout) : Adolf
 szerencse : disznó, mázli
 aki folyton nyer : disznózik
 sokat nyerni : feltörni
 kártyán nyerni : szakítani,
 szedni az epret
 megduplázni a tétet : parolizni
 megháromszorozni a tétet :
 picsipacsi
 szerencsétlenség, rossz kártya-
 járás : pech
 elveszíteni a pénzt : leégni, le-
 fagyni, letörni
 elveszítettem a pénzemet :
 kész vagyok!, ki vagyok
 aki elveszítette minden pénzét :
 fatig
 kitenni a tétet : guberálni, ki-
 guberálni
 huszonegyes : áncli, suttyjáték

abbahagyni a játékot : bemon-
 dani a vizet
 tiltott szerencsejáték : lang-
 ehó, kopka
 ferbli : Ferkó
 húsz (a huszonegyesben) : Jakab
 huszonegy (a huszonegyesben) :
 Koveleff
 kilences (slager) : brutal
 feles, felezni : mutyista, mu-
 tyizni
 részesnek lenni : benne lenni
 osztozni a nyereségen : risztelni
 kibic, aki a játékosok kár-
 tyáira téteket tesz fel : brot-
 ziccer
 rossz kibic : sírásó
 aki pénzért kibicel : klimer
 tolvaj kibic : dragacsoló
 kibicelés közben lopni : draga-
 csírolni
 feltűnés nélkül távozni : huza-
 tot kapni
 hamiskártyázni : fléglizni, fléd-
 lizni, flótázni, paklizni, vá-
 szonra zsugázni
 hamiskártyás : kozák, paklizó,
 sipista
 hamiskártyázás : fló
 trükk : flé
 megjelzett kártya : cinkelt kár-
 tyá

előre összerakott kártyacso-
mag : altedá
kártyát összerakni : talmózni
a hamiskártyás bankja : ha-
dova bank
kártyát csusztatni : abslekken,
hilirozni, áthilrozni, plan-
kolni
kártyacsúsztató : abslekker, hi-
lozó
kártyát elrejtteni : hokkolni
aki a hamiskártyásoknak az
áldozatot felhajtja : slepper

az első kiosztás : táli
a hamiskártyás társa, aki szin-
tén beül játszani : abkauffer,
blattista
aki az áldozatoknak kedvet
csinál a játékhoz : fall-
macher
az áldozat : balek, Pali, veréb,
space
aki pénz nélkül ül le játszani :
pitió
akit nem lehet becsapni :
honepik

7. Futás, menekülés.

Futni, elfutni, megszökni :
káposztázni, krautolni, plétiz-
ni, grattolni, simlizni, el-
grattolni, elkáposztázni, el-
krautolni, elliftelni, liftelni,
elsimlizni, pucolni, megpucol-
ni, ruccanni, lógni, meglógni,

meglibbenni, tilankózni
futás : káposzta, kraut
menn, elmenni : séta
menjünk innen ! : séta !
fuss ! menekülj ! : lész ! pucc !
rucc !
rabszökevény : simlis

8. Pénz, pénznemek.

Pénz : báresz, dohány, korpa,
leves, lé, lóvé, móz
aprópénz : kovaleves, saláta
tizfilléres : Wekerle, csálé
korona : csázé, kampó
ezüst forint : bükk, rupó, zóf
tizkoronás : búr, csákó

húszkoronás : jider, Lónyai
száz koronás : lepedő, mann
ezerkoronás : fecni, ficcs, frim,
mia, óriás, papír, rongy
tízezerkoronás : perzsa
százezerkoronás : virsli
pénzt felváltani : aufsvendolni

9. Lopás, zsebtolvaj kifejezések.

- Lopni: bugázni, cupfolni, csapni, csózni, csórolni, csaklizni, durrantani, dörrenteni, fujni, háppolni, mórni, rajzolni, sacherolni, megdobni, megmórni, megrajzolni
- lopni (csupán zsebtolvajlásra alkalmazható): evezni, piszkálni
- lopásra menni: boltra menni, sattira menni
- nyitott ablakon keresztül lopni: horgászni
- lakásba besurranni: jóreggelt kívánni
- fa vagy szénszállítmányt meglopni: libázni, linázni, meglibázni, meglinázni
- futásközben lopni: marhecolni
- pásztorórán a férfit meglopni: meghúzni
- pénztárcát lopni: megstuccolni, stuccolni
- parasztembert meglopni: médiázni
- kocsiról csomagot lopni: rolnizni
- kirakattolvaj: déli nyitó
- besurrano tolvaj: jóreggelt kívánó
- birkatolvaj: mekegőhajtó
- aki a kéményből a hűsneműt kilopja: kéményszámoló
- vasúti tolvaj, utazó tolvaj: marhecer
- kabáttolvaj: obicupfer
- ákulcsos tolvaj: szkopper
- aki a kocsiról csomagokat lop: rolnis
- kocsitolvaj: rotlaufer
- zsebóratolvaj: zsuglista
- kezdő tolvaj, krajcáros tolvaj: kapcarajzos
- részes tolvaj: sápista
- nemzetközi tolvaj: exportőr
- zsebtolvaj: evezős, piszkáló, rajzoló, rajzos, rajcsos, zébacher, zéfärer
- zsebtolvajuó: caskarajzoló, caskarajzos
- zsebtolvaj, aki csak nőket lop meg: caskavágó
- nagyon ügyes zsebtolvaj: műszaki rajzoló, hóheme cupfer
- villamos: baizli, bázli, bázli, lanyi
- vonat: robogó
- villamosra, vonatra szállni lopás céljából: steigolni, steigre menni
- a meglopandót meglökni: aufstószolni

útvonalat megszállva tartani
 lopás céljából: strekket törni,
 strekket tartani
 óraláncot, nyakláncot lecsipni:
 lecupfolni
 aki a meglopandót leköpi: le-
 köpő
 a kéz: evező, jatt, jatty, lapát
 mutató és középső ujj: gábli
 vedd a kezedbe!: cupfa jattba!
 fogni: fisölni
 zsebóra: cajg, ceig, ketyegő,
 pityegő, sé
 aranyóra lánccal: bécsi jószág
 aranylánc: strany, strengli,
 fukszstrang, fukszstrengli,
 henker
 ezüstlánc: kleiszstrang, kleisz-
 strengli
 cigarettatárca: taeni
 aranycigarettatárca: fuksz-
 taeni
 ezüstcigarettatárca: kleisz-
 taeni
 pénztárca: matér, degesz
 ridikül: ritkó
 nyakkendő: szurki, szurkács
 zsákmány, amelyet a tulajdo-
 nosa könnyen felismerhet:
 japán szajré
 a zseb: fickó, fúr
 kabátzseb: plenknifickó

hátszseb: achremfickó, akrem-
 fickó, kulafickó
 külszseb: plankfúr
 tolvajzseb: sottenfúr
 télikabát: gombolós
 kabát: plenkni
 a parasztember mellénye: zsili
 az ing alatt: melegben
 felgombolni, felvágni: felfar-
 colni, kaftlizni
 tolongás: illem
 ellenőr: macska
 váltóigazító fiú: patkány
 vidéki, tapasztalatlan ember:
 mucsai
 akit könnyű meglopni: halott
 Pali
 akit nehéz meglopni: brenner
 Pali
 megtapogatni magát: magához
 vágni
 könnyű zsebtolvajlás: leim
 meló
 nekimenni valakinek: ráhaj-
 tani valakire
 rajtacsipni a zsebtolvajt: pre-
 zentálni
 tetten érték zsebtolvajláson:
 prezentáltak
 zsákmányt átadni: iberadni,
 überadni, iberelni, überelni,
 átpássalni

gyanakvó ember : szagos freier
 a meglopondó figyelmét el-
 vonni : falazni, falat állni
 aki a figyelmet magára vonja :
 falazó, kőműves
 vondd el a figyelmét : csinálj
 falat

a menekülő büntárs után futni
 nachkrauten
 szándékosan felidézett bot-
 rány : linkbahé, linkzri
 aki a szándékos botrányt csi-
 nálja : zrimacher

10. Hazudozás, becsapás.

Hazudni : anzágotlni, dumálni,
 gurítani, hantálni, kólizni,
 linkelni, lóditani, makerázni
 maszlagolni, szovelni, tész-
 tázni, dumabankot adni, kisz-
 nit pakolni, ládát pakolni
 hazugság : kefe, kóli, maszlag,
 pikkmaszi, tészta
 tolvajnyelv : hadova, link ha-
 dova
 tolvajnyelven beszélni : hado-
 válni
 érteni a tolvajnyelvet : komálni
 a link hadovát

elferdített értelmetlen beszéd :
 halandzsa, halandzsázní, be-
 halandzsázní
 becsapni : befírolni, befürolni,
 firelni, fürolni, belinkelni,
 falhoz állítani, huszonnyolcra
 fogni, Palira fogni, malmozni,
 megmalmozni, megerdőzni
 elhítetni : erdőbe vinni, erdőbe
 küldeni, bedönteni
 elhinni a hazugságot : dűlni,
 bedűlni, bevenni a kefét,
 mellre szívni, megenni a
 dumát

11. Nő, leány.

Nő, leány : bőr, doli, ratkó, szu-
 ka, macska, tyúk, csaj, kali,
 stiftka
 úri nő : fácán
 nőtestvér : sveszti
 vénasszony : spiné
 cselédleány : mári
 a szeretőm : öregem (az öre-
 gem)

csavargó cselédleány : fran-
 kamári
 csavargó leány : jasszkali
 csavargónő, titkos kéjné :
 franka tyúk
 kéjné : kuruc, cafska, kiba, ri-
 banc, szracfska
 tolvaj kéjné : melker
 a tolvaj szeretője : lugnyi

12. Ruha, öltözködés.

Ruha: pucija, salni, sölni
 egyenruha: angyalbőr
 estélyi ruha: majomparádé
 rabruha: sitipucija
 felöltözni: ansöllerolni
 elegáns: stölt
 szegényesen öltözött: sóher hát
 télikabát: gombolás
 felső kabát: plenkni
 alsó kabát (kis kabát): jakó
 a parasztember bundája: siric
 cipő: csuka, topogó
 nadrág: hajsz, hajz, bukszni

lovaglónadrág: snitthajsz
 mellény: zúl
 bekecs: zsili
 kalap: bré, stesszer, stukni,
 pincs, szidi
 sapka: sapek, slatyak
 keztyű: jattbek
 öv: kígyó
 esernyő: siropli
 fehérmű: marhez
 ing: sné
 zsebkendő: lobogó, snöli

13. Rendőrség, bíróság, börtön.

Rendő: András, Andris, dur-
 rancs, kéz, proosztó, kanász,
 zsaru, hé
 lovasrendőr: emeletes zsaru
 detektív: botos, hekus, kibe-
 rer, hé
 detektívfőnök: csákmákló
 börtönőr: cirklar, smasszer
 csendőr: csingó, pacsirta, tollas
 főkapitányság: főhé, oberhé,
 nagybalhé, nagylárma
 rendőrség: hé, hébe
 javítóintézet: javcsi
 törvényszéki fogház: krim
 lipótmezei tébolyda: Mezei
 Lipót
 dologház: melobajesz
 ügyészség: felsőhé, ring
 törvényszéki épület: bajeszdin
 törvényszék: grim
 toloncház: jergli, zsupház
 internáló tábor: nyaraló
 börtön: siti, sityi

rendőrségre, börtönbe kerülni:
 besittolni, bukni, megbukni,
 megdülni, Marokkóba utazni
 börtönben van: be van sít-
 tolvá, bukva van
 börtönben lenni: sítin lenni
 rabszállító kocs: káposztás
 kocs, kordé, zsupkocsi
 rabszállító autó: sítikulesz
 rabszökevény: simlis
 tolonc: jergel
 fogoly, rab: miloch, sítis, sityis
 rabruha: sitipucija
 motozás, házkutatás: hipis
 megmotozni: hipiselni
 elfogni: lekapni, lekapcsolni,
 kapdoválni
 kitiltás: vaizli, veizli
 kitiltották: meszelve van, vaiz-
 lit kapott, meszes
 kitoloncolni: zsuppolni
 kényszerútlevel: totenschein
 internálás: nyaralás, vacs

- internálni: nyaralni küldeni,
vaccsolni
szabad, szabadlábban van: póter
szabadlábba helyezetteti: po-
terre menni
razzia: kapdova, revizió
a rendőrség elfogta, de csak
gyanu alapján, bizonyíték
nélkül: revizióra bukni
bíró: gri, sovjet
szakértő: makír
tanu: szliács, kostoló
bírószági asztal, bírói emel-
vény: zöld
ítélet: knassz
elítélni: knasszolni
ártatlanul ítélték el: leimre
knasszolták
év: mázsa
hónap: kiló
nap: font
cellamotózás: héderhipis
börtöncella: áresz, héder,
stekli
a cellaajtó figyelőlyuka: cirkli
cellafelügyelő: héderszore
a börtönben jelekkel érint-
kezni: ábécézni
házimunkás a börtönben: házi
melos
a börtönbe beadott élelmiszer
csomag: rachedli
a börtön öngyújtója: fekete
- a börtönbe becsempészett élel-
miszer-csomag: hozomány
a börtönbe vagy börtönből
csempészett levél: fekete
szí, fekete kszí
a börtönszabályok kijátszásá-
val csinálni valamit: feketén
csinálni valamit
elárulni, besúgni: vamzolni,
elvamzolni, mószerolni, tréf-
lire adni
besúgó: hadács, mószer, vamzer
bilincs: karperec
kötél, szíj: kibli
megkötözni: kiblizni, manco-
válni, makcssoválni
lábbilincs: springer
lefényképezni a bűnügyi nyil-
vántartás számára: lehenge-
relni
a bűnügyi nyilvántartó fény-
képe: henger
ujjlenyomatot venni: zongo-
rázni
nyomozni: kneiszolni
nyomozni, keresni valakit:
hajtani valakit
megfigyelni: lesmírelni
vallani: köhögni, köpni, szli-
ácsolni
ártatlannak teszi magát: nem
szereti a túrós rétest





Pitaval neve valósággal fogalommá vált; jelentette és jelenti ma is a komoly, elmélyedő érdeklődést az emberi lélek eltévelyedéseiről.

Eddig magyar nyelven a ponyva használta ki Pitaval gyűjteményét s dolgozta fel hajmeresztő kiélezettséggel a Pitaval híres eseteit. Ez a kiadás híven az eredetükhöz közli ezt a rendkívül érdekes anyagot, amely mellett szegényes tákolmány benyomását kelti a legszenzációsabb detektívregény.

BÉTA Irodalmi Részvénytársaság kiadása

Budapest, VII., Erzsébet-körút 43 (Royal-épület)

Kapható minden könyvesboltban, dohányfőzsdében és újságárusítónál



Az igézés és sugallás minden időben élénken foglalkoztatta az emberi szellemet. A nagy társadalmi mozgalmakban való jelentősége versenyez azzal a jelentőséggel, melyet minden idők orvostudományában elfoglalt.

Az igézés és sugallást a titokzatosság és sejtelmesség varázsa veszi körül, melyeknek magyarázatát megadja e kis tanulmány. A misztikus fátyol fellebbentéseért kárpótol bennünket az így nyert szélesebb látókör és világosabb bepillantás a hipnózis lényegébe.

BÉTA Irodalmi Részvénytársaság kiadása

Budapest, VII., Erzsébet-körút 43 (Royal-épület)

Kapható minden könyvesboltban, dohánytözszédben és újságárusitónál



KRÚDY GYULA, a kiváló író és nagy mesemondó megírta a híres betyár élettörténetét és most előttünk áll ez a legendás alak a maga valóságában.

Hogy miért írta meg Krúdy ezt a történetet, azt ő maga a többi közt a következőkben mondja el:

„Mert erről a betyárról szólt a legtöbb legenda a múlt században a magyar nép között. Segítségére voltak a nép fantáziájának a ponyvák mesemondói, akik a nép szájaize szerint hősnek, vitéznek, a szegények lovagjának mutogatták a füzeleikben a szegedi „nagy-parasztot.“ A legendákból, mesemondásokból nem volt könnyű dolog kihámozni az igazságot, amikor Rózsa Sándor hiteles életrajzát írtam. Sokszor álltam meg tünődve hivatalos ügyiratok állításai és a mende-mondák felett. De végre elkészült a történet: Rózsa Sándor első hiteles életrajza.“

BÉTA Irodalmi Részvénytársaság kiadása
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 43 (Royal-épület)
 Kapható minden könyvesboltban, dohánytözsdében és újságárusitónál

